

מ.

[פ] מאור הקמן דרשות על התורה להרב מאיר אב"ד דק"ק איטינגין ה':

[י] ס' המאורות חיבר החכם רבינו מאיר ז"ל כ"ב בס' הכלב בדיני כסוי והביאו מרן בב"י י"ד סימן כ"ח ע"ש:

[יב] מאורות הגדולים (עיין פני יחושע) י':

[יג] מאורות נתן ס' הכונות שסידר הרב נתן שפירא מכוונות האר"י וצ"ל ויש בו הגהות רבות ממנו וגם הגהות מכתבי הרמ"ע וראיתו ששה קובצים כ"י:

[יד] מאורי אור מהר"ם פאפירש כ"ץ ערכי הבנויים לדעת האר"י וצ"ל ונרפס עם יאיר נתיב להרבנים המקובלים מהר"ן ומהר"י ווילנא:

[יז] מאורי אור מורה מקים ובקאות גדול בכל התלמוד יסדו וחברו מהר"ר אהרן וירמיה דיין ק"ק מיץ ויש בו בקצרה איזה חידושים, ונרפס ח"ב מאורי אור ובו חי' על הש"ס ונרפסו בק"ק מיץ ועתה בא לדידי מאורי אור ח"ב בשלימות וח"ג על הש"ס ה':

[טו] מאורי אור, (עיין מעיל דקדק):

[טז] מאזנים, (עיין זחות) ט':

[יז] מאיר נתיב נרפס מחדש מורה מקום על הש"ס ברכ"י וסדר

[א] מאה קשיטה מאמר א' ממאמרות הרמ"ע ז"ל כ"י והם מאה סימנים א':

[ב] מאה שערים חיבור על הרי"ף מרכיני יצחק בר אבא מרי ממרשילויא והוא הרב בעל העמוד והרב בעל עשרת הדברות. ספר כ"י קרמן ישיב נושן ב':

[ג] מאה שערים חיבר הרב מהר"ם אלשיך ומוכירו בחיבוריו הרבה ונאבד. וכנסי אלשיך נראה על שם מקום אבותיו בספרד כמ"ש בתשו' הרא"ש כלל צ"ב סי' ב' מאלשיך ממליטולה:

[ד] מאה שערים מעמי ק' מצות עשה ול"ת הכרחיות ואפשריות בזמן הזה ומעמא מעים ע"פ הפשט וע"פ הסוד חיברו ס' יצחק שני ונרפס ש' הש"נ: [ה] ס' מאור חיבר ה"ר שמואל תלמיד הרא"ש. כ"ב הרב המבי"ט בתשו' ח"ב סי' כ"ב:

[ו] ס' מאור, (עיין הרמב"ם היגר פירוש המשינות כח"א) ג':

[ז] מאור עינים על עין יעקב כלו ממנה"י פנימו ד' בכל הארץ יצא קי תחלתו ואורו על כנפות האר"ש:

[ח] מאור עינים עם"ש בספרי הקמן מחוץ בריכה בקונטרס אחרון סי' ש"ג. (ואולי הוא הג"ל) דד':

הג"ה מנחם ציון

- (א) ונדפס בק"ק מונקאטש תרכ"ג:
(ב) ונדפס זה לא כנור כד"ף ד' ווילנא על כסו ומיקון:
(ג) ועיקר כונתו ודאי על ס' המאור להרד"ם של הרי"ף (ועמ"ל ו' י"ד) ואף כה להעיר דמי' משניות להרמב"ם ס' מכוונת ג"כ כס המאור וכסו ס' המאור להר"ם על נשים ומיקון קראו אותו כס המאור הגדול ועל זרעים ומעט כס המאור הקטן וכמ"ל בפתיחה לספרו שם פ"ט ונדפס בקצתו גם עם ביאור מכוונת כס שמן למאור נחם ספרדי מו"ס עורא מלכו ז"ל (והי' ג"כ בעל פייטן כמאמר באריות בתולדות הרד"ם לר"י רייפמן):
(ד) ועכ"פ העלמו כס ספר לגמרי ונדפסו רק כס ח' הרי"ף, וזה לא נתקן:
(דד) וצ"ע על החכם כ"י שגלות ונסתפק בזה הלא עין רואה כמח"ב שם נראה להדיא דכוונתו ע"ס מאור עינים לר"ע על החכם המוזכר בח"א פ' י"ד ומזכיר מלשון כו והוא בכלל הקורא בספרים היתונים ומציא כס הכ"י כד"מ אלשיך ובר"א גליקו ומסר"ל כס' בלח הגולס להסדיר אותו ככל יראה וכל ימלא וצ"ק על המ"א שנת סי' רפ"ד כק"ו ע"ש, וע"ס חמוות חכמים ומגדל פני יעב"ד: וע"ס המעלות ובשדה חמד סוף ח"ו כללי הפוסקים סע"ו אות ל"ט באריות:
(ה) כמו"ס יצחק טארניפאל, תלמידו של הגי"מ העש"ל ז"ל (פירדא תניז) ונדפס בהסכמת בעל בית שמואל ועמ"ל כהרדמה אורות הגהות דב' ת"ח וחתריו מלחמת מסקויער שס' סביבות עיר כעל"ן:
(ו) ועיקר כס הספר בני מאירות הגדולים ומקומו בלוח ש"ן:
(ז) והוא ד"ת ר' נתן נטע ממנה"ס:
(ח) והוא על בריכות שבת פירוש ר"ת שבת, ועוד למעד על בלח סדר מועד ועל מיקון ונשים כס כן טו (מ"ז תקפ"ב):
(ט) ונקרא מליו ל"ק ועם הג"ס ר"א בחור (דו"ז ש"י) ועוד עם בלח לח"א (אופינאך תקנ"ח):

מא 81

ספרים

ס

מערכת

מרדכי אב"ד דק"ק דאברי נדפס בדויהרן פארט:

[ג] מאמר מרדכי סדר הגמ' וסדר החליצה להרב

מהר"ר ישראל חוקיהו באסן נדפס בוויניצ'א (י):

[גד] מאמרות חיבר הנאון הרמ"ע כפלים מהנדפסים כמ"ש

לפנים (עיין הרמ"ע מחלוקתו כה"א):

[גה] מאמרי זעירא כ"י ראיתו מכ"י רבינו מהרש"ו זצ"ל

והוא מדרשים מרז"ל מחודשים:

[גו] מבוא פתחים להרב המקובל מהר"י אירנאו

זכר עשה להקדמות שרשיות בחכמת האמת מספרי כ"י נדפס האר"י זצ"ל וקצת

שו"ת בעניני הקבלה ולשונות האר"י זצ"ל הצריכים באור:

[גז] מבוא השמש (עיין מ' אברהם הכהן פיינשטיין כה"א):

[גח] מבוא שער השמים (עיין מעין הכמה):

[גט] מבוא שערים (עיין מ' נתן שפירא כה"א) (יו):

[ג] מבוא התלמוד (עיין כללי הש"ס):

[גא] מגדל דוד מישב השנות הלבוש ומהרמ"א ומנהג ופסק

הלכה כסדר ש"ע, כ"כ מהר"ר (יו):

[גב] מגדל דוד פירוש על רות נדפס והאמת שחיבור זה הוא למהר"ח כהן

בעל שור ברקת כמ"ש בנדפס (עיין מ' חיים הכהן כה"א) (י). ועמ"ש בס' תורת

הקנאות דף ע"א ע"ב וראה הסוף ולא ראה שכתוב בפירוש מקור חיים כהנא

רבא:

מגדל

הג"ה מנחם ציון

וסדר מועד וכתוב שם שיש להרב המחבר על כל הש"ס ועוד ספרים אחרים. ונדפס בק"ק אלטונא י"ד:

[יט] מאיר עיני חכמים על נפ"ת מהנאון מהר"ם

מלובלין:

[יט] מאירת עינים כ"י חיברו הרב יצחק דמן עכו

תלמידו ואיש סודו של הרמב"ן והוא לפרש סודות הרמב"ן. ובה הראני אחד

קדוש בס' מאירת עינים כ"י הנז' כי כפ' וזאת הברכה הביא דברי ס' כתר שם טוב

להר"ר שם טוב בן נאון והוא כותב עליו מרורות. והיה חידוש בעיני כי כתר ש"מ

הנז' הוא להרב כגדל עז והוא תלמיד הרשב"א. והרב יצחק דמן עכו הוא

תלמיד חבר ובעל סידור של הרמב"ן. ועוד כי בספר מאירת עינים כותב על הרשב"א

נר"ו ועל כתר ש"מ כותב רש"ש נאון ז"ל. ואם לא יש מעות צ"ל שהרב יצחק

דמן עכו והרשב"א האריכו ימים ורבינו ש"מ נפטר במבחר ימיו וצריך חפוש

בספרים הנז' מי שזמנאים אצלו והמה ככתובים אם יתברר הדבר (יא):

[י] מאירת עינים חבור נחמד על ש"ע ח"מ מה'

יהושע פאלק כ"ץ הנאון בעל דרישה ופרישה (יב) ובמדומה לי שראיתי שחיבר

ספר מאירת עינים על ש"ע שאר חלקים (יג) ועיין בנדפס מערכת י"ד. (עיין

מ' יהושע פאלק כה"א):

[יג] מאמר חמץ (עיין מ' שמעון נר זמח ד"ה הרשב"ן

חיבר וכו' כה"א):

[יג] מאמר מרדכי ס' דרושים ופי' ההגדה להרב מהר"ר

י"ד) למו"ס שנתו כמ"ס יסן נדפס כ"ץ:

(יא) ובמח"כ נעלם ממנו לפי שש דברי מגדל עז ה' תפלין כ"ד שכ' על הרשב"א יצ' ר"ח טו"ו עדן מוכח לסדר דברש"א נספר כח"י:

(יב) נדפס פעם ראשון בפראג ש' שפ"ד (פ"ס הסכמת הרבנים בעל שולחן אפרים וכו') ע"י תלמידו המנוח מו"ס בנימן וואלף כר"מ וואלף הסמוכה וואלף לחתשקם מלונג וככל מקום ערך מחלוקת לנאור דברי סת' והרמ"א

ואח"י אות ח' של ח' לנעט' ונדרכו נפרישה עד שחמס עליו הכ"ח כש"ח של סקל"ו דלא ידע למס' דחק אי"ש כ"כ י"ש דברי הרמ"א כמה ששמיט מלת קין, עד שבה דוב בית של קיין:

ובללי דני תפוס ששמיטו מהספ"ע ובמ"ס כנאמו פכ"ס סק"ו נדפס בתוך ס' אביטת הגאונים ס' ו"ך (ביאליסטאק חקטין) ועמ"ש כח"א בפליטת סופרים, וכסת מלאתי עוד קצת רח' לוח דכ"י מילדי עירני קדחאק מנסקם הקהל דפ"ק (דכ"ט ע"ב) וז"ל כס וחת נשמת קטנול כר' יוסף אמו של מו"ס פולק כ"ץ:

(יג) ואולי כוננו למ"ס הכמ"ס בחז"מ ש' קל"ד סק"א כסס הסמ"ע י"ד כ"י ש"ך פ"ס:

(יד) ובמח"כ כמ"ס כ' כאל שאל דקדוקו לסדר הגמ' נדפס נקרא כסס מיתב לחוק' ורק סדר תנ"א נקרא כסס מאמר מרדכי להרב מרדכי חוק' כאלס ונדפסו בתוך ס' פני יתח למו"ס מנחם כר' יתח טו"ו"ה (מנטוכה חק"ג):

(טו) כס מנחם שערס למחברו ידפס כ"ס וגם כמ"ס קדחאק עס כה"ס לר' במתה כר"י מניבנדאק (ועמ"ס ח' כ"א):

(טז) וכו' למו"ס דוד כר' יבוס (ד"ס ע"ו) ע' ש"ך י"ד כ"י סק"א:

(יז) קן חמס דהכסר כוא מיוחס למוסר"ד לירא אכד"ק מנח"א וכן בהסכמות כס וכו' הנאון בעל עטרת הנרשני

[נ] מגדל דוד שיטה על נישין מהרב
דוד בכמה"ר יעקב
הכהן. ונראה שהיה תלמיד מהרש"ל.
וכתב בנו בהקדמה שחיבר על סדרי
הש"ס מועד נשים נויקין אף הוא ראה
והתקין כל הטעיות:

[נד] מגדל דוד דרושים על ס' בראשית
להרב המקובל והכולל
בחכמות ס' דוד גרין הוט נדפס בפפ"ד:

[נה] מגדל עז על הרמב"ם. הרב
המחבר יש מי שכתב
שהוא הרישב"א ואין זה אמת אלא הוא
רבינו שם טוב ו' אברהם בן גאון ספרדי
וחיבר כתר שם טוב על שמו וכ"כ
בקורא דף כ"ד שהוא הל"צ הרשב"א.
ועלה הרב מגדל עז לארץ ישראל כמ"ש
פ"ז מלולב י"ח. ומהרש"ל השיג עליו
בקמא כידוע. ובא וראה קדושת מרן
שאינו מזכירו אלא לאוה צורך לבקיאות
או למה שמביא מתשו' לחכמי לונזל
וכיוצא:

מנדל עז על הרמב"ם אין בידיו כח"ג
מספר זרעים ואילך אך נראה
שחיבר על הכל ומרן בבספ משנה מזכירו
סוף פ"ד דאיסורי מזבח:

[נו] מגדל עז ברכות שמים. ספר מוסר
גדול ודינן השייכים לכל
מצוה בסדר עליות עלית היראה וכו' להרב
מהר"ר יעקב ויש בו הרבה מס' הובת
הלכות שנתעב בל' חוקר והוא ז"ל
כתבו בלשונו לשון הזהב:

[נז] מגדנים חיבור ר' יהודה הנשיא. כ"כ
בס' קרנים ודן ידן י"ס:

[נח] מגיד לאדם (ע' מ' שנתי יונה כח"א):
[נט] מגיד מישרים סודות שגילה
המגיד למרן (ב)
ועיין בנדפס מערכת יו"ד (ע' מ' יוסף
קארו כח"א):

[מ] מגיד מישרים (ע' מ' שנתי יונה
כח"א):

[מא] מגיד מראשית מוכא בס' בני
חיי וכו' כ"כ
סדר הדורות. והוא ס' נדפס בקושטניא
מתשובות הרב מהר"א והרבנים בניו
כידוע (כא):

[מב] מגיד משנה חיבור על מפתח
העורמות סס' משנת
חסידים פירוש ומקור הדברים מכתבי
האר"י זצ"ל (כב):

[מג] מגיני זהב ישוב להשנות נקודות
הכסף על ט"ז על קצת
י"ד מריש י"ד עד ס' צ' חיבור הרב
מהר"ר יואל נכדו של הרב מ"ן (כג). אך
מההקדמה נראה שהשאר נאכד ונדפס
בפראג שנת ת"פ:

[מד] מגיני שלמה להנאון מהר"י
מקראקא לישב
קושיות התוספות על רש"י. ועיין בנדפס
מערכת יו"ד (ע' מ' יהושע אכד"ק קראקא
כח"א) (כד):

[מה] מגלה עמוקות ס' נפלא מהנאון
המקובל מהר"ן
שפירא רנ"ב אופנים על פ' ואתחנן וכו'
אעברה וכו' (כה) רב לך. וחיבר אלף
אופנים על אל"ף דויקרא ועירא כמ"ש
בהקדמת

הג"ה מנחם ציון

בספחמה ספרו עיר דוד וז"ל כנר אחמתי נכדא סכוא יחיד מומחה לרבים וחכמתו כחן תרונס ע"י ס' הנחמד
מגדל דוד אשר בנה לתפארת וסס כרחה ידו חקוקה כנספחות וכתבי סכר"י וסן כנספחות חמו לומדים על כנספחות
לו ע"ס, ואלו כנספחות כנספחות ס' מגדל דוד סס רמ"ו לכדא דסוא ממקור מים חיים כנחל רכא טעם ע"ס:
ומ"ס כס' איר כחיים (מ"ל) מגדל דוד ע"י ערש"י הסורס הוא ע"ס וקס' ס' חקן אכנים סוא ערש"י ונדפס כ"ס:
(ח"י) גס כנספחות תנא נכדו כ"ס וסן כמ"ס סס"א כנחל כשמו לענין כונת ק"ס וז"ל סא' כנספחות חספסן גס למשפס
כנספחות ומאריס כח' סלס ונד' ב' סלסיס וכנספחות סוד מוסג ע"ס:
(יח) וס"ק דנעל דן ידן כ' דק כנספחות כוס ע"ס ר"ס מאמר ח':

(כ) כונא כמ"ס ס' ר"ס ורפ"ס לענין דינא פ"ס וכס"ד כ' כוס"ל מגיד מהרים פ' כחות כ' וסאדס ידע עכ"ל
ול"ע. (ס' כג"ה ע"ן כס"ף ס'):

(כא) וקנטרס דרך סק"ס למסריס על מנת עסר קדושות קושטת ת"ע (ופ"ל ד' י"ד):
(כב) למרס מנס כמסריס וסמן אכד"ק דרנאטסין וסנכס (ד"ו תנ"ס) כנספחות סג' כפל ט"כ כסיותו אכד"ק
יאמפ"י וכנספחות גס מוזיר גס ספרו כנדול מרכנת כמנס על כרמנ"ס ומרלס כאופרס על קדס"ת וס'
נכד לכנ"מ אליקס גען ז"ל:

גס נדפס ס' קרית ארכס ס' על ק"ס ותסלס כנספחות חסידים וסוא כפין מוז"ב לס' מגיד מהנס, וסס לל ככיר
נדפס ס' טעם פ"י פ"י ט"ס מנת חסידים לכהמ"ס ככרית (ע"י ידיו מוסר"ל ליינ"ג מקרשטנ):

(כג) למרס יואל כמ"ס גד אכד"ק כנספחות:
(כד) נדפס סא"ד (תמיד) פ"י נכדו כנ"מ אליקס גען דיין דק"ק סונלס:
(כה) ז"ל כנספחות רב לך:

וה"ל מגילת סתרים שהסתירה מפני שלא ניתנה ליכתב וכשזומעין דברי יחיד שאינן נשנים בב"ה וכותבין אותם שלא ישתכחו מסתירין את המגילה עכ"ל. ובדף צ"ו כתב וז"ל מגילת סתרים שהסתירות לפי שאין כותבין הלכות עכ"ל. וטעם זה לא שייך לומר במגילת סתרים דרבינו נסים גאון שהי' סוף הגאונים וכבר נתבאר התלמוד. וגם הגאונים כתבו כמה ספרים הלכות גדולות שאלות וכמה מספרי הגאונים שנאבדו ממנו. אלא אפשר שכונת רבינו נסים גאון שקרא מגילת סתרים היינו שלא כוון לעשות ספר ולפרסמו כמו שעשו הגאונים הלכות גדולות הלכות סקוקית שאלות. ועד"ו עשה חבירו רבינו מנאל שכתב פירוש התלמוד ופי' התורה. אמנם רבינו נסים גאון מצותנותו קרא הספר מגילת סתרים לומר שלא עשה ספר למסורו לרבים אלא לעצמו. ועיין בערוך ערך מגל. ועמ"ש בפתח עינים במציעא על דף ל"ג וז"ל בפסקי הרב המאירי ז"ל לשבת שנדפסו מחזש ריש פרק כל כתבי דף ע"ז ע"ג מהספר ודו"ק. (ועיין רב נסים גאון בח"א):

[ג] **מגילת תענית** חוברה לה קודם המשנה כידוע ונדפסה זאת לפנינו עם פ' מהרא"ה כ"א ואח"כ עם פ' קצר מהרב יעב"ץ עם סדר עולם:

[גא] **מגן אבות** להרב שמשון בר צמח דוראן על הגמרא בבקיות וחריפות, כ"כ סדר הדורות דף ק"ע ע"ג י"א"ד) והאמת הוא שהוא פירוש מס' אבות להרב שמעון בר צמח דוראן הוא הרשב"ץ ונדפס בליורנו ויש בו בקיות גדול, ומקורב נדפסו שאר חלקי ס' מגן אבות על כמה חכמות:

[גב] **מגן אבות** (ע' מ' יוס טוב להלן. מ' מנחם בר שלמה בח"א):

[גג] **מגן אברהם** (ע' מהר"ר אברהם אבלי בח"א) יא':

מגן

בהקדמת בן הרב כ"ו והרב בעל סדר הדורות ראה אותו. ומעתי שיהי לו מגל למחר"ן הנו':

[מ] **מגילת אסתר על המצות עמ"ש במערכת יו"ד בס"ד**

(ע' מהר"י די ליון בח"א) כו):

[מא] **מגילת הסידים מזכיר הירושלמי פ"ט דברכות, ורש"י פ' עקב**

על פ' והיה אם שמע כתב וכתוב במגילה סתם. והיינו הא דבירושלמי מייתי לה בשם מגילת הסידים:

[מב] **מגילת ספר באור על סמ"ג**

ממהר"ב קאזיס עיין במערכת ב"ה (ע' מ' ננימן קאזיס בח"א):

[מג] **מגילת סתרים** חיבר רבינו נסים גאון הזכירה

התוספ' והראשונים בכמה דוכתי והרא"ש ודעמיהו. וגם בס' החסידים סי' תר"ד העתיק ממגילת סתרים לרבינו נסים גאון ע"ש כ"ה) וכבר כתבנו בח"א (ע' רבינו נסים בר יעקב בן שמואל בח"א) דנראה דהמגלה הזו היא לרב נסים בן יעקב בן שאהון חבירו של רבינו חננאל והיה תלמידו של רבינו האי מפי כתביו ומשו"ה קרו ליה גאון. וענה הפשתי בתשו' רב שריא ובסה"ד וביוצא וכעת לא ראיתי שהזכירו רבינו נסים בין הגאונים, גם בס' שערי צדק שנדפסו מקורב מתשובות הגאונים מזכיר תשובות לכמה וכמה גאונים קראו בשמותם ולא זכר רבינו נסים:

והנה רש"י בשבת דף ר' ע"ב אמאי דאמרינן אמר רב מצאתי מגילת סתרים בי רבי חייה כתב

הגה"ה מנחם ציון

(בו) הוא הכה"ק מו"ה שלמה שפירא אבד"ק סטנאב סי"ד וס' קודם את הס' כרנים בעדו לעז' לימים ש' ת"ח וז"ל הס' ש"ב גאון מהר"ם אבד"ק סטנאב יצא וחסיד דבריו נוקטים רבנים וחסיד נוקטת כהנאון מהר"ן שפירא שני' ויכנסו כידודי' אש שלכת עכ"ל (בהקדמתו לק'ת גזרת ת"ח) ולנהגון בעל בית אפרים ס"ל ס' מג"ע על כל התורה ככת"י לא שקט ולא נת עד כהנאון לבי"ד לזכר לזכות כרנים ונדפס כואלקווי. (וזכרתי לזכרתי להס' נוסח'ו על הווסר, כתובים בפס' יד קדשו):

(בז) (דו"ר ש"כ) ונדפס אח"כ חזק פשמים ונשמטו הכרס כמו פ' ר"י על משנת אנדרוניגוס ומאמר על י' חכמות לר"י ליון:

(בח) ואולי הוא ס' המסתח לו מנעלי התלמוד לר"ן גאון (פ"ל סי' ק"ב) ונקרא בשם מגילת סתרים ע"ש הכרנים שבוש' ס' מה שבוש' בתלמוד רק כדמו וככתב ופי"ו ל"ל למ"ס המכנה כן ופי"ק דל"ס המ"ס כן גם ס' מגילת סתרים שמיחסים אותה לרמב"ם (ופת"א מ' ק"ן) (בהקדמתו ס' מונות סמאור כ' רבינו שפירא חיבר ס' מגילת סתרים פ"א ואולי הוא כולל רק סתרי תורה וכמ"ס הדמנ"ן כדמו ס"ס בראשית פ"א):

(כט) והוא מו"ה אברהם בר' יוסף בר' פרץ הלוי מקראקא (א"ר ת"ט) וז"ל בגזרת ת"ח וכמ"ס בהקדמה שם (ופת"א ר"ס תק"ס) ופשוט' שער אפרים ספ"א ונשיורי קרבן פ"ג דמס' תענית ונדפס אח"כ גם פס בלור כמס' חוס' מדפ"ס למחר"ל דיין מקראקא עכ"ל כמ"ס מכ"ר יבדע' על סדר פולס וזוטא (ד"א ת"ס):

(לא) ובעל מג"א קרא את ספרו מתחיל רק בשם בר' שרל' ואך נזכר ספר מו"ה חיים שינו שמו לקרותו בשם מגן אברהם ובכתיב החיים דקרי' וזילדסלבג נמאל' ליון וזכרנו בו כוה"ל פ"ג מו"ה חיים כמ"ס מגן אברהם וז"ל שייך ת"ס. ופי"ק כה"ל הוא ר"ח בן המכנה מגן אברהם. וז"ל הכר"ג מוסר"ל כמ"ס שלו סי' תמ"ב בק"א אות

[נד] **מגן אברהם** חיבר הרב כהר"ר אברהם מוסאל דיני גימין והזכירו הרב כנה"ג, ותשובתו הובאה בס' תורת חיים למהר"ש ח"א סי' ב"ג, ובס' בני שמואל למהר"ש חיון בשו"ת סי' כ"ט וסי' ל"ח והוא רבו של הרב בני אהרן כמבואר בתשובותיו:

[נה] **מגן גבורים** שו"ת למהר"ר איסמרוססה עיין בנרפם מערכת דל"ת (ע' מ' דניאל איסמרוססה כה"ח) (דב):

[נו] **מגן גבורים** נרפם מחדש מהרב המופלג מוהר"ר אליעזר די אבילה על מציאת והוריות (ג') ומפי מגיד אמת שמעתי מהפלגת עיונו בעומק וחורפא וקלות הפלא ופלא ולרוב עיונו היה כותב ואח"כ חזר וטוחק וכיוצא ולכן אינו ענין מהספר גדולתו כי"ב, וכבר העידו עליו הרב המערב בהסכמותיהם מעידין מן המכירין, ויש לו ספרים הרבה, ומתלמידיו שמעתי מגדול שקידתו לא נתן שינה לעיניו כמעט ונח נפשיה בן מ"ו שנה:

[נז] **מגן דוד** מהרד"ו ער"ה נרפם (יר)

[נח] **מגן שאול** שו"ת ובאורי הרמב"ם למ' חנניה שאול והוא המגיה בס' בית שלמה שו"ת למהר"ש'ן חסון (דח):

הג"ה מנחם ציון

ה' התק יעקב ל"ב ערקק כ"כ בלשון המ"ה להנין כונתו כמס' לעיין במקומות ולכן סג"ל עליו כ"פ ע"פ ידוע שכל לוגיו הסה מתייבש, ובסלסכ מלאים פנים:

(לב) נרפם בשלטיניקו תקי"ד ובסופו שו"ת לבנו מו"ה דוד:

(לג) ליווארד תקמ"א ועל כתובות וקידושין שם תקמ"א ועמ"ל ח' ת"ב:

(לד) והוא על טבת האותיות ועל התקונים (ד"ח תפ"ג):

(לה) ובנו הוא הג"מ יעקב שאול, (ותי' עפ"ת הוא סי' יד שהלך ח"כ לנפש ח"י פאלומט (שלטיניקו תקס"ד) ואף על סדר בראשית ונת לו הוא):

(לו) קובעא רפ"ב גם נרפם ע"פ כתב יד יבן טמן (כוולנא תרמ"ה):

(לז) ועם סי' זכאור נרפם ל"ח ויולא תקל"ז:

(לח) וס' קרא כ' בס' המתחבר כת" (במקד הספרים אשר במרמא) דנקרא אככר ע"פ שמיים שם בנתמה כ"ס במלות הללו חמין בריך בן יחי' לזון ר"ת אככ"ר:

(לט) והוא עדרש תלים ונקרא בן ע"פ התלתיו ע"פ שוחר טוב וגו' ולא כמו שטעו כזה לקרות מדרש משלי ג"כ כ"ס זה נרפם פעם בראשונה קובעא רפ"ב ועם סי' אלפא ביתא לר"מ הילכרי שלטיניקו רפ"ב וטוויילא ש"ו:

(מ) נרפם בקראקא שניו ע"פ כת"י ועם הערות לח"א:

(מא) ובניס כמס', וע"ל פ' ק"ט וי":

(מב) ראיתי לח"א בהפירק לנאר מלת מנחם דפירובו מדות וכמ"ס נקסלת רכס ע"פ מלא קך נחת טוב שי שנס בלכות ורגילי כהן וכו' רשותי דמתקרי' כר מילאן ע"פ, וע"פ דנבט בו כמס' סלטות ע"פ פסולת המדות ותכרובס מדרש מכלס ובפערט נפ"מ בהתלתיו קאם האחרונים דמתיחת כפרא היינו ברייתא דר"י יוחר שיך להצלתא דמיוחס לכו"ה, וכו' דוחק אחרי דמליו דגם מסכתא נקרא כמס' מנחם (ויותר כ"ל לפרש המלס עפ"מ כתרנוס ע"פ ועפ"ת עקריות ונקריותיו ותעבד מניסוהי ומכילתי' וכדפ"ש) שם כליפין כוללתיו כמו נלחתי ככל ע"פ, וכן פטוקים כנללים טו לפרשם ולסוכנוס כ"ס כ' מדרש' חו"ל וע' פנים לתורה: (וע"ל מדר תי"א סכ"ו): ואל"ל דלא ודא אחת הוא וע"ל כס"ח:

(מג) ובתיקונים (קמ"ג ע"ה) ח"י תמנין ספרי דלגדחא חייני ואלו זו מ"ס במדבר פ"ח שנים כמס' מלכות פ' מסכתות ומכוסים סלכ"ס פ' נתי מדרבות ה"י כירובלים כנגד פתחי' ע"פ ואשכח דל"ל פ' מדרשות וס"ו דומס

[נא] **המדות**, מאמר (ע' הרמ"ע מפלג כה"ח):

[ס] **מדת הכמים** (ע' קהלת יעקב):

[סא] **מדות הנפש** (ע' ר"ש ו' גניוול כה"ח):

[סב] **מדרש**, ראיתי להזכיר פה כל המדרשים הן אשר ישנם

ברפוס והן אשר הזכירו בספרים: (א)

מדרש רבות (ג) מדרש חמש מגלות. (ג)

ילמדנו, (ד) תנחומא. (דו) (ה) מדרש

כונין. (דו) (ו) מדרש ויושע. (ז) מדרש ויסעו,

(ח) אגדתא די בראשית, (ט) מדרש תדשא,

(י) מדרש השכם. (יא) מדרש אגור. (יב)

מדרש אבכיר. (יג) (יד) מדרש משלי. (יז)

מדרש שוחר טוב. (ל"ט) (טו) מדרש שמואל

(טז) מדרש מי השילוח. (יז) פסיקתא

רבתי. (מא) (יח) מדרש פליאה. (יט) מדרש

הנעלם. (כ) מכילתא סב' (כא) ספרא. (כב)

ספרי. (כג) תנא דבי אליהו. (כד) פירקי ר'

אליעזר. (כה) אותיות ר' עקיבא. (כו) מדרש

ויכולו:

מדרש, לעיל כי אעבור בס"ך נשאתי את

שמותם ששה ועשרים (מג) והגני

יוסף. (כו) מדרש חמש מגילות מזהר

חדש. (כח) מדרש אספה זכרו בילקוט

ועיין סוף ואתחנן. (כט) מדרש אבא גוריון

הביאו הילקוט באמרת ועיין במה"ד. (ל)

מדרש הרנינו הזכירו רבינו הרקח בכמה

דוכתי

[טז] **מדרשי התורה** (ע' מ' שלמה אסתרוב נח"ל):

[ע] **ס' מוסר לכמהר"ר יהודה ו' בלץ** קוסר וסודות ודינים הנצרכים לבעל הבית ופשטים מתוקים ונדפס בקושט' שנת רצ"ו (טז):

[עא] **מועד דוד** להנאון מהר"ר דוד אופנהיים שיטה על ס' מועד ונדפס קצת בס' בית יהודה:

[עב] **מוצאי יום טוב** (עיין תולדות חיים):

[עג] **מוצל מאש** מהרב הגדול מהר"י אלפאנדארי מספיקות

וחידושי דינים וקצת תשובות והערות ונדפס אצל ס' אש דת מהרב המופלא מהר"א. גי' וקור קנטרס מוצל מאש בשו"ת מה' יוסף קצבי הנקרא ס' רב יוסף:

[עד] **מורה הנבוכים** (עיין הרמב"ם נח"ל) (נא):

[עה] **מורה צדק ה' מיכאל הכהן** בספרו אחות קטנה

על ענין גירושין מובא בת' הלקט כיכ סדר הדורות דף קע"א ע"א ואח"כ יש בלבול וערבוב במורה צדק וכתב שהובא בתשובות בני חי מהרש"ם ע"ש. והעיקר הוא ס' מורה צדק שליכם ה"ר מיכאל הכהן

דוכתי ומהם סוף ס' ר"ד וס' ר"י (מ').
[לא] **מדרש תמורה** שובתי להרפ"ט בח"ב דף צ"ו. (מה' זכ) מאמרי זעירא. (לג) מס' ניהנם שהביא הרב ראשית חכמה ופרקי נ"ע. (לד) ברייתא דמלאכת המשכן. (לה) פרקי היכלות. (לו) פרקי אליהו. ועי' בסה"ר ד' ק"ע (טו):

[סג] **מדרש אליהו** (ע' מ' אליהו הכהן נח"ל):

[סד] **מדרש בחדוש פ' הגדה** להרב החסיד המקובל מ' אליעזר נחמן פואה ויש בו חידושים רבים ובפרט בענין פרשות המכות של מצרים ושל הים וב"ז לעולם חסדו ונדפס בויניציא שנת ת"א:

[סה] **מדרש הנעלם** מעם שנקרא בשם זה עמ"ש הרמ"ז הובא בס' מקדש מלך פ' וירא דף ק"ם מהספר עיין שם (טו):

[סו] **מדרש שמואל** (ע' מדרש וע' מ' שמואל אווירדה נח"ל).

[סז] **מדרש על התורה וההפטרות בל' הגרי** (ע' רבינו דוד בר אברהם בן הרמב"ם נח"ל):

[סח] **מדרש תלפיות** (ע' מ' אליה הכהן נח"ל) (טז):

הג"ה מנחם ציון

לגשים כמה מלות וכדמסיים גם ועלמות אין מכפר הוא משנה חילום ע"ש. ולפי"ז ל"ק ממשיגל ככתובת פ' פ"י דייני גזרות ש"ד בתי מדרשות ה' בירושלים ובח"ג שם כספר רש"י ח"פ כמנין מלאתי פ' פ"י:

(מד) וכן בשבילי הלקט פ' צ"ו:
(מה) וסוף כה"ג ח"ב ד' ליוורנא תקמ"ו וסוליו לאור מכ" קדמון:

(מו) וישב וכולך שם עוד איזה מדרשים כמו פסוקתא ווערנא מדרש ליקוט מדרש אלה לאברהם ע"ש וכן מדרש חסרות ויתרות ורפס מקרוב בירושלים עם הג"ה לח"א וכן לקמן ס' ק"ן הכיח כחמ' בשם החו"ס מדרש מפשיות ע"ש: (ופע' פליטת ספרים ח"ב אות מ'):

(מז) ובי' נקרא בפי הראשונים בשם מדרש בירושלמי ומדרש הנעלם על רות בשם סוד ישרים (ד"ק שיג) והזכיר ס' מכינס אלום בשם מדרש ויחי אור (יוחסין) ואע"פ שהוא מהתנאים נכדור כימי באמוראים קודם חתימת התלמוד (ופע' פליטת ספרים ח"ב אות ז' ח'):

(מח) ובאחי לעזר כהן על ד"א דס' שבע מוסר שגדס פסע ראשונה נחל כסיוו הרבס בשמעות למדרש תלפיות וכדלפס פסע כ' (פירודל תקי') תפסו ג"כ לשון ראשון שבי' מדעוסי הראשונים ואף שאל נחל כו שז דבר, וכמו כן סרכל לשיגל קמא נקטו ש"כ על הכח' מהר"א הכהן נכ"ו ומנוחתו כנדד מכבר עוד ע"ש תפ"ס: (מט) וכן במנוחה ע"ך ובעל השל"ם לא זו מחכמו, ולאמס הסודות שכתבו רק לנכדו הוא מהר"ר משה ו' בלץ ע"ש כסוף ס' ו' ואולי כיוון סד"מ כח"א ח"ב סק"ג וכ"כ בס' המוסר על זל הקבלה ע"ש: וכפסד"מ נחל ממונ כ"כ ס' פ' יורה דב"ש על יו"מ (וע' פליטת ספרים אות פ'):

(גו) נדפס מחדש עם הסכמות יקרות לח"א:
(גא) נדפס כ"פ עם פירושים שונים כמו פ' שם טוב קרשקא אברכנאל אסודו מורה המורה לר"ם בן פליקס (ונס פ"פ הקבלה כמו פ' חיי הפסח לר"א אבונעסיה) וזוהר כעתקת אכן תבון סדשיכו נס כעתקת אלהריו מכ' בלודיון, ועם כלור תמודי כספ ומשניות כספ לר"י כספי (פסד"מ תר"ח) ועם כלור סגדיוני ונכעת המורה (וולנךן חק"ס) וגם כעתיקו לנכ"ק שסעו וגם כעתיקו לשירים שקולים ויכא לר' מהתי' ו' חרשון כמ"ס רמב"ם כס' דרכי נועם כחכמת השלי, וזה מקרוב נדפס כוויטן נוסח התכנס של הכיב"א ע"ס המורה והוא בחוף חמשה קונטרסים (וע' פליטת ספרים מורה המורה ע"ש) וח"ג מכלור האברכנאל אסודו בתי' ממש שכתב בנתיב ע"י סופר ח' ה' נחל תחת ידו עם הכ"ה חכס הכ"ס לנדל כח"א, ונעת הוא בנתיב עקד כהפסדים אשר לרש"י סד"מ דפ"ק קראקא: ועזר נחלי לעזר דס' שמים החפשים לר"א (רדלויס תקפ"ד) הוא כלור פי"ט של חו"ל וס' ס' שאלת החכם לר"ם כר"ם הכהן (דו"ל ש"ד) הוא ג"כ שאלת ששאל כר"ם כהן את החכם מוה"ר"א נחל לו מקומות קדשים של המו"נ:

מחזור ויטרי כתב הרב משבצות זהב בא"ח בתחלתו שחיברו רבינו שמעיה

וממי בה משם הרב בית חדש א"ח סי' צ"א ע"ש. והרב ב"ח שם אולי דכתב זה שראה שהתוס' פ"ג דברכות כתבו בשם רבינו שמעיה דלבו רואה את הערות מותר והתוס' פ"ק דשבת ממה שכתבו בשם מחזור ויטרי ומכאן כך מזה דן הרב דמחזור ויטרי חיברו רבינו שמעיה. וכמטו מינייהו רבנן אין הדבר כן דרבינו שמחה חיבר מחזור ויטרי כמו שהבאתי בשם הגדולים ח"ב מערכת יו"ד אות מ"ו (ע' רבינו יצחק נר שמואל נח"ל) דר"י בעל התוס' בתשוב' הביאה מרדכי ריש מ"ק כתב ראיתי במחזור ויטרי שסוד וקני רבינו שמחה מתלמידי רש"י וכו' ע"ש וכבר שם הבאתי דברי הרב ב"ח הגו' וגם מתשובת ר"י הגו' נפשט מה שכתבו דהרב מהר"י קולון נסתפק אם רבינו שמחה חתנו של רש"י כמ"ש

בשה"ג ח"ב מערכת מ"ם אות כ"ה (ע"י לעיל) ע"ש, ואם ה' חתנו של רש"י ר"י בתשובה הגו' וראי ה' כותב כך ולא ה' סותם לומר מתלמידי רש"י לחור, וראיתי בסמ"ג עשין ז"ך דף ק"ג ע"ב כתב רבינו שמחה מויטרי וקנו לפני רש"י עכ"ל (נ"ד) : [פנ] מחיר יין (ע"י הגהות מור"ם וכו') :

[פנ] מחכים הזכיר מהר"י קולון שורש מ"ט אם יש לסמוך על דברי המחכים וכו' עיינתי בשאר ספרי מחכים וכו' ע"ש נה' :

[פד] ספר המחלוקות (ע"י שלטי הגנוזים) :

[פה] מחנה אהרן מ' קמן עתה נדפס מחדש והוא מהנמצא

מפירושי הוהר להרב החסיד המקובל מה' אהרן חיוון ז"ל והעתיקם החכם השלם

כמה' יצחק אבואמיל בארץ מצרים :

[פז] מחנה אפרים להרב שער אפרים על התורה כ"י

ונאכד נ"י :

[פח] מחנה אפרים תשובות וחידושי דינים והוא מ'

נפלא

הכהן מחידושים על ח"מ ומורה מקום תשו' האחרונים ובכלל הביא חידושים ממנהרש"ף והוא המובא במ' בני חיי והכל אחד. ואין כאן ב' או ג'. מורה צדק בדמשמע מדברי סדר הדורות. גם בני חיי אינו תשובות גם אחות קמנה אינה להרב מיכאל כ"ץ כמ"ש לעיל מערכת האל"ף. (ע' אחות קמנה) ואין להאריך : [פו] מורה צדק (ע"י ענדל הלוי) :

[פז] מזבח אדמה על הש"ע להרב המו' אב"ד ור"מ

מעיר הקדש ירושלים כמהר"ר מיוחס בכ"ר שמואל הרב המחבר פרי האדמה על הרמב"ם ד' חלקים. מנחת בכורים על הש"ס. פני האדמה דרושים נכ' :

[פח] מחברת דונש (ע"י ר' אלוניס הלוי נח"ל) נכ' :

[פט] מחזה אברהם שו"ת ולשונות למנהר"ר אברהם

בכמה"ר יהודה די בוטון ז"ל נדפס עתה בשלונקי שנת התקנ"ו ושם ענינים מבני מה' יהודה ז"ל :

[פ] מחזור ע"י רבינו יעקב בר מאיר ר"י נח"ל :

[פא] מחזור ויטרי חיברו רבינו שמחה בר שמואל תלמיד

רש"י זקנו של רבינו יצחק חזקן בר שמואל בעל התוס' והוא ה' רבו של רבינו אבינודר הכהן וחיברו על פי רש"י כמ"ש המרדכי פרק החולין. ומ"כ בקונטרס ישן כ"י דהרב מהר"י קולון היה מסתפק אם רבינו שמחה ה' חתנו של רש"י, אך הדבר הברור מפי גדולי עולם בחבוריהם הוא שרבינו שמואל בן רבינו שמחה נשא אחות ר"ת והוליד ר"י בעל התוס' כמו שכתבנו בכמה דוכתי :

מחזור ויטרי נסדר לפני רש"י. תוס' ישנים כ"י בברכות על דף ל"ח וע"י

מש"ל. וחיברו רבינו שמחה בר שמואל בידוע. וכתשו' מהר"ם דפוס פראג יש הרבה תשו' מרבינו שמחה ע"ש. ומחזור ויטרי נמצא כ"י באיטליא והוא ב' קובצים גדולים :

הג"ה מנחם ציון

(בב) ופ"ל שם האלף :

(בג) נדפס בגלגלון תר"ד מחברת דונש בן לנרס וכו' מחברת מנחם בן סרוק ותשובת דונש בן לנרס והסכרתו :

(נד) וכמה אכר זכינו לנאות כסידורו הנדפס בשלמות מ"כ (כל"ץ תרע"ט) ח"י דל"ט פ"ן כע"ן כי נזקק חמו שחזר רק לרבינו שמחה תלמיד רש"י ז"ל :

(נה) ופ' ד"מ ח"ו ח"ה סק"ג :

(נז) סוג' נקדמת מ' שער אפרים :

מערכת

ס

ספרים

מר 87

יפלא בחריפות ובקיאות מהרב המופלא
מהר"א נבון :

[פח] **מחנה דן** להנאון מהר"ר שמשון
מאסטרפולי פי' הוזהר :

[פט] **מחנה יהודה** נדפס מחדש
לכמהר"ר יהודה אשכנזי
בישראל גדול שמו והוא על טור ובית
יוסף חשן משפט בפלפלא אריכת"א.
וזכר הזכרתי שם כבודו בח"ב מערכת בית
אות ס"ב (עין מ' נדוילי וענן נה"ה) :

[ז] **מחנה יהודה** (עין מ' לזכרנו של
הרב שער אפרים נה"ה) :

[זא] **מחנה לוי** למהר"א הלוי עיין
במערכת האלף"ף (עי'
מ' אליה הלוי נה"ה) :

[זב] **מחנה ראובן** לכמהר"ר ראובן
אשכנזי שיטות על
קצת מסכתות נדפס בליוורנו (נח) :

[זג] **מטה אפרים** לכמהר"ר אפרים
ארידס תורה וגדולה
במקום אחד והם חידושים בהרמב"ם ושו"ת
ודרושים ושם חידושים על הר"מ לכמה'
אברהם ארידס ז"ל (נח) :

[זד] **מטה אשר** (ע' עטור סופרים ד"ה
ושמעתיו) ס :

[זה] **מטה דן** למהר"ר דוד ניטו אב"ד
ור"מ דק"ס אשר בלונדרים
להכריח אמיתות תורה שבע"פ ע"ד הכוזרי
והיה חכם בחכמות פילוסוף ותוכן וחכם
בתשבורת וכוונת ועמד נגד הפוקרים
כידוע ובתשובות הנאון מהר"ר צבי סי'
י"ח נותן לו את השבח במ"ש בענין המבוע
ע"ש. ולחשיבות ספר מטה דן הגו' הוקם
על מזבח הדפוס מחדש בעיר מיץ (סא)
אשר בצרפת בהסכמת הנאון מופת הדור
מהר"ר ליב ראש ישיבה אב"ד דשם :

[זו] **מטה יהודה** נדפס מחדש להרב
מהר"י עייא"ש באור

על ש"ע א"ח סב) :

[זא] **מטה יוסף** ב' חלקים שו"ת למהר"י
הלוי נזיר בן הרב הקדוש
מה' משה הלוי נזיר. ובמטה יוסף
ח"ב א"ח סי' כ' הובאה פלפול בהרמב"ם
ה' י"ט מהרב אביו ובסוף הסי' כתוב קצת
סייגים שקבל הרב על עצמו. כנראה שהיה
כתוב בנייר זה שפי' בו דברי הרמב"ם
והדפיסוהו, שמרוב קדושתו ה' כותב בכל
מקום אזהרות ועניני סדר קדושה כמו
שראיתי איזה ספרים וקונטרסים מזהרת
יד הקדש הרב מהר"ם נזיר הנז'. ומהסייגים
הנזכרים יראה היראה תוקף קדושתו :

[זב] **מטה יששכר** חרושים למה'
יששכר סג"ל

אב"ד בגלילות שוואבאך וכו' דרשות לפני
המוערים נדפס מחדש בעיר פוורדא (ס) :

[זג] **מטה משה** להר"ם אב בית דין
מפרעמסלא תלמיד
מהרש"ל דינים והנהגות וכו' :

[זד] **מטה שמעון** (עין חשק שלמה) סד) :

[זה] **מטפת ספרים** (עין מ' יעקב בן
הנ"ח זכ"ה נה"ה) סה) :

[זז] **ממתו של שלמה** (עין מהר"ר שלמה
בן אלקנן נה"ה) :

[זח] **מי באר** (ע' בלר אברהם) :

[זט] **מי השילוח** הוא מדרש רז"ל
ובספר אימיה כנגדגלות

מביא מאמרים ממנו :

[זז] **מילואים** חיברו רבינו יוסף
האזובי כ"ב בשות'
הרשב"א הנדפסו' בקושטנינא שנת רע"ו

באותיות מרובעות. ובס' יוחסין דף ק'
ע"ב כתב שה"ר יצחק ישראל בזמן הרא"ש
חיבר ס' מילואים וס' יסוד עולם וספרים
אחרים :

[זח] **מילואים** לר' יצחק ישראלי שהוסיף
על ספרו יסוד עולם :
מילואים

הגיה מנחם ציון

- (ז) פשוט זקן אהרן קמ"ה :
(ח) וסי' קבלה רלווין ועליה מוזמזמן :
(ט) נדפס עם ס' יד אהרן אלפאנדרי לז"ח שאלוניקי תקנ"א :
(ס) ח"י על כרמכ"ם ורכיני ירוחם למו"ה אשר בלס שאלוניקי תקנ"א :
(סא) ובלחמת נדפס בהמבורג ומפי בהמבורג נדפס בענין כס' מין, וקבלה גם כס' כוזרי שר ופשוט רלווין, ויה"ס
מחר חודש י"ב כסא הכנית עליו פ"ס :
(סב) ועל יו"ד קבלה כס' שנת יסודע וע"ל בית יסודע :
(סג) ובקולור נ"ל"ה לוח ק' מביא ממנו כרכים תקנות מועילות פ"ס :
(סד) למו"ס מרדכי במעון כמו"ה שלמה (שאלוניקי תקנ"א) עם שו"ת מירל דק"א :
(סה) ועל ס' כזה יא' עליו שירדני, ובכרמכ"ם עקרו שו"ר לאסור לעיין בו ובלא להכילו עוד כפסס לכת כדפוס,
ועכ"ל נדפס מחדש ועם סג"ה לח"ה ע"י נת בהלויים (וע' עוד הגיה"ה ב"ן סוף הכ') :

[קו] מילואים מאמר אחד ממאמרות הרמ"ע ז"ל כ"י:

[קס] מילי דאבות פי' אבות מהרב מהר"ר יוסף חיוון ז"ל חיברו בלישבונה ש' הר"ל והוא היה הרב הגדול בלישבונה וכתב עליו הרב החסיד מהר"ר יוסף יעקב ז"ל שהיה זקן ונשוא שנים הוא הראש מלא תורה כאחד מהאמוראים. וחיבר כמה חבורים והוזכרו קצתם בסוף הס' הנז'. ונדפס הספר הנז' בויניצא ש' הש"ס:

[קט] מים חיים (עיין אור חדש ועיין מ' חזקיה די סילוא כח"א):

[ק] מים רבים שו"ת על סדר ד' מורים להרב מהר"ר רפאל מילדולא שהיה מילידי עיר ליוורנו והי' רב בק"ק פיסא ואח"כ בק"ק נפוצות יהודה הסמוך לכאיונה, ואח"כ נתישב בעיר מולדתו ליוורנו והיה ראש ישיבת עץ החיים סו':

[קא] מימי ישראל (ע' ומירות ישראל):

[קי] מבילתא (ע' מדרש) סח':

[קיג] מבצר יופי סא' (מבצר לירדק) (ע' תוספות שאנן ד"ה וכה הראוני, דרושים. ועיין מהר"ר יהודה רוזאניס כח"א):

[קיד] ס' המכריע (עיין רבינו ישעיה הראשון כח"א, וע' נשמת חיים) ע':

[קטו] מכשירי מילה עא' (ע' מר רב אברהם גאון ד"ה מעתה וכו' כח"א):

[קז] מכתב רבינו אברהם בן הרמב"ם (ע' הרמב"ם כח"א):

[קיו] מכתב מאלהיו שו"ת מובא הרבה פעמים בתשובות פרח שושן מהר"א אלפנדארי על הל' גישוין, כ"ב סדר הדורות, והוא ס' נדפס בקושט' ואינו תשובות רק ח' שערים בדיני גישוין ומשם מביא ה' פרח שושן עב':

[קיז] מכתב מאלהיו (עיין אור חורה) עג':

[קית] מכתם ספר זה הוזכר בדברי הראשונים וחיברו רבינו דוד בר לוי כמ"ש הרב ארחות חיים דף י"ז ע"ב ע"ד:

וממ"ש בשמו מהר"ש בן הרשב"ץ בתשובותיו ס' תרי"ט דחבמי פרובינצא באו מחדש לא"י וכו' ניכר דהיה קדמון כי כלשון הזה כתב הר"ה במאור פ"ק דביצה. ומרן בב"י א"ח ס' רע"א כתב וכ"כ המכתם פ' ערבי פסחים:

[קכ] מכתם לדוד (עיין מ' דוד ו' ומרמ' דוד פאלרו כח"א ע"ג):

[קכא] מלא רצון משים שלום בדעות שנראין חלוקות בתלמוד ע"ז:

— מלאכה אלהית —

(ע' חכמתא רבתי):

— מלאכת מושכלת —

(ע' חכמתא רבתי):

[קכד] מלאכת שלמה פי' המשנה כ"י להרב

מהר"ר שלמה עדני ע"ז תלמיד מ' בצלאל ומדריך כמ"ש בנדפס מערכת ש' אה"נב (ע' מ' שלמה עדני כח"א):

מלבושי

הג"ה מנחם ציון

סו' פ"י נכדו וכו' שם בהקדמה דכבר נדפס לו ס' מגיד מנהג על שאלות האברכנאל (ספד"א ח"ט):

סז' ונא"ת שם לוקח ח"ב סליח מליני התימנו ע"ס הרב בעל יד מלאכי פ"ט:

סח' מלת מכלתא הובא גם בירושלמי סוף שבועות בר ג' דתי חלל מכלת וכו' כמו מכלתא וכתב"נ סוף פ"ג מפרס מלת מכלתא כמו מנחל' דלוחיות גיב"ק מתחלפות ועוד מכלת כמו מדס ע"פ, (וע' סמ"ג):

סט' והוא למו"ס ילקח בתי"ס בן ציון מקהל' דרבן ומוכית דק' אפסא ומכלול לסדר' קשטא ר"ב ופס' נישק ככ"א תיור דו"י ב"ה. ומכלול יוס' לר"ג ז' מך ע"ת קשטא ש"ס ופ"ס לקט שכתה לר"י אהנדא (א"ד תמ"ד):

ע' וכו' פ סקי דינים ותי' תענית ונדפס מחדש כעת ע"ס ביאור רחב תל"א:

עא' למו"ס ח"י בתי"ס יוסף שח"ט חלוי מלרס לובא (ליווארנא תקמ"ג):

עב' ומ"ס יודי הרב המבכ"ל המנהיג בספ"ד שם בשם שפ"ג ז"ל אחרי דפנל ספ"ד נעלמו כתב בן פ"ט:

עג' וסוף לסדר' מו"ס ח"י בהפדוקדק מו"ס עזראל מוילנא תלמיד רנ' מוס"א כרולא ומסכ"ר לנדוסר ז"ל:

עד' ועב"ת סר"ס אהבקר ס' ק"י וס' הוכרזו פנש"י ס"ס ראה ע"ט:

עה' וע' גם מו"ס דוד הכהן שז"י ס' מכתם לדוד ח' ס"ס וכו"ת נדפס ע"ס ח' הירשכ"ה מנילס:

עז' למו"ס אברסם נפתלי הירש בתי"ס משה שז"י סג"ל רענן אהד"ק דרענץ ריפסון ר"ס וכו' רמיהא (ומ"ץ ס"ק ס"ו אלול תשי"ג) ומ' גם ס' ברכת נפתלי אדם נפתלי שבע רלון וע' סקדמה ס' מלא רלון דבר מלא ומכיל' אח הראוב ע"ט:

עז' נדפס כעת כפשיטת ד' וילנא תרמ"ז:

[קטע] מלחמת מצוה מהרב מהר"ש
[קטע] הרשב"ץ ונדרפס (פ)
[קטע] מלחמת מצוה (ע' מלחמות ה')
[קטע] מ' המלך (ע' מוהר"ר שמואל כמ'
משע מלנווייזר כה"א):

[קטע] מלכות מ' המלכות חיברו רבינו
דוד הלוי תמ"ך, כ"ב ספר
הצדוק כ"י פא):

[קטע] מלכי בקדש על ש"ע קצת הלי'
פסח ולשונות הרמב"ם
וחדושים על הר"ן ולקושים (פ) להרב
מהר"ר עזרא מלכי בן הרב רפאל מלכי
היה גיסו של הרב פרי חדש ובס"ף ימיו
היה רב בק"ק רודים, והוא הרב המחבר
שמן למאור להליץ בעד הר"ה מהשנות
הרמב"ן, ושו"ת עין משפט:

[קטע] מ' מלמד חבר קרמון, ובספר
ארחות חיים וס' הכלבו

כותבים כתב בעל המלמד, וראיתי בכ"י
על קלף מ' מלמד תלמידים דרשות עה"ת
מחתנו של הר"ר שמואל בן תבון נכדו של
רבי אנומלי פ"ג ונראה שזהו שהוכיח בס'
מנורת המאור נר ג' פ"ג כלל נ' ח"א,
ור' אנומלי נראה שהוא הצולח אגרת
להרמב"ם הובאה בס' מצרף לחכמה דף
צ' והרמב"ם הגיב לו:

[קטע] מלמד תלמידים (ע' מ' מלמד):

[קטע] מנהגות הבור ה"ר אשר מספר
המנהגות, כ"כ בכלבו
דף י"ז ריש ע"ג סד):

[קטע] מנהגי הבריקה (ע"ן מ' יוסף פיגון
כה"א):

[קטע] מנהגי מהרי"ל (ע"ן מהרי"ל
כה"א) סד):

מנהיג

[קטע] מלבושי יום טוב השנות על
הרב הלבוש
להנאון בעל תי"ט כמ"ש בהקדמתו בס'
סעדי מלך ומביאו הרב אליה וטא ואליה
רבה תדיר עת):

[קטע] מלחמות ה' כתב סדר הדורות
ע"ן דרכי נעם וגם

שם במערכת ד' קראו מלחמות ה', ואינו
כן אלא נקרא קונטרס מלחמת מצוה על
זמן המילה וכו' ע"פ וכתבתי בנדרפס מערכת
האל"ף אות ס"ט (ע"ן מ' אברהם הלוי כה"א)
שחלקו עליו רבני דורו ומכללם הרב
פנים מאירות, ועתה נדרפס חדש ממש
סדרי טהרה על מס' נדה והל' נדה בפלפול
עצום לאחד מרבני אשכנז, ומדי עברי
ראיתי בהעברה בעלמא שרוחה דברי
הרב פנים מאירות בזה ומראה פנים
מסבירות לדברי הרב. גנת ורדים בקונטרס
מלחמת מצוה הנו' ע"ן שם באריכות:

[קטע] מלחמת חובה ויכוח הרמב"ן
לפני מלך ספרד

נדרפס בקושט' ושם יש הקדמה מליצה
יפה מהרב אברהם רומאנו לס' סלע
המחלוקות, וגם הקדמות הרבנים לספר
מלחמת חובה ארש נכוחות והשביע
בצחצחות:

[קטע] מלחמת מלכים חבר כ"י על
גם מוכ"ה שנחלקו

מהרי"ט מהר"ש י' וילייסיד כמבואר
בתשובות מהר"ש והבאות אחר קונטרס
עינוגא, והרב מהר"ש הכריע דלא
הנשא בנש זה ואם נשאת לא תצא, ועל
דבר זה כתבו רבני הדור תשובות רבות
ונעשה מהם ספר קראוהו מלחמת מלכים,
ומזכירו הרב בני יעקב דף קמ"ח ע"ב:

הג"ה מנחם ציון

(ע) נדרפס מחדש בנדרפס חר"ט עם סוכות (לידרי כג"מ יחזק סיניגטיוס רב"ד ק' ווארשא ז"ל):
(ע) ופ' בלש"ט א"ח ח"ט כ"ט ז"ל וזמלחות כ' הוא לברמכ"ן נלמד זכות על כרי"ף:

(פ) ד' מין תקומה עם ויכוח לברדי"ק וס' סברית לבר"י קחתי וסחיתר אמונת סולג'רס לקוח מס' קצת ומגן
(וע"ל ק' קרי"ת) ובס"ד הרה"ק מקום כלל לס' תפארת ישראל וז"ל, ואולי כוונתו שכונת עשה כס' תפארת
ישראל דרושים (ד"ו ע"ס):

(א) תמ"ך ר"ת סת"י מנחתו כבוד ופ"י גם בחד"א ל"ל דוד הלוי תמ"ך, והל' כשנדרפס מכ"י ח' בשער כס' שם
מחברו כ"י אברהם כהנ"ם נבואת כילד ופ"ס מדבר קדמות מערכת ח' ס' ע"כ חכמה יח" ע"כ, וגם' מאור
ושם ד' שאלויות תק"ט):

(ב) ועל הגדה של פסח (שאלויות תק"ט):
(ג) וכן' מלמד התלמידים ע"ה"ת (ד' ל"ה) כ' בראשיתו בוס"ל חכמו כ"י יעקב כ"י אב"ב בר ששון בן אנומלי חתן
ס"ש אבן תבון, ואולי הוא ר"י בר בר אב"ב מרי הנוסד כס"ר ח' אנומלי סמעתיק ס' אלפרנני וסאלמנסטי
מערבי לעברי, מוכ"ה כ"פ כס' מאור פנים ונאטודרסס דמ"ס ובמנחת קנאות סכ"ל וס"ח:
(ד) ובכלבו ס' פסח חכר כס' תורת סמכנים פ"ס וכו"ל נ"ר אשר כ"ר משולם וסאל כהנ"ס פסח חכ"ס סמ"ל
ר"ח כהנ"ס ולא פלגה לו:

(ה) י' י"ד סע"ל סקפ"א ויזיד אפרים ס' פסח ס' חס"ת, ונדרפס גם פס סדר כהנ"ס לכל השנה (פסד"פ
תמ"ח) ובמכ"ל ס' נמאל חס"י שד"ל: כ"י נמאל סכנה יותר מכנדרפס כמו כ' כהנ"ס וס' שפער ואיוס

דהיינו רבינו אליעזר בר נתן וזה פשוט. וא"כ מ"ש הרב תהי"ד משם הסוד דראב"ה מליג אפשר דכך ה"י נסתתו בסוד. או דאע"ג דהסוד כתב בשם המנהיג הוא כ"י ראב"ה שכן סבר ראב"ה ג"כ. שוב ראיתי בדרכי משה שם סימן קמ"ב דמביא לשון מהר"א במסקיו הגז' וכתב מדרכי בשם ראב"ה ע"ש. ולכל הדברות מה שכתבתי דהמנהיג חיברו רבינו אברהם בן נתן הירחי הוא האמת וזה פשוט וידוע. ובתוך הספר דבר שהוא חידוש כותב בסופו אב"ן תדיר. וגראה שם המנהיג לא ראהו הרב פרי מגדים ז"ל:

[קמ] **מנהיר** קורין לתשובות מהר"ם מלובלין תשובות המנהיר פתח

[קמא] **ס' מנהל** חיברו רבינו יצחק ומביאו הרב ארחות

חיים בכמה דוכתי, ובס' הכלבו ס' קס"ג מביא דינים מסנו ובמפתחות כתוב שהוא רבינו יצחק מאורבילי, ולפי זה מ"ש בס' הכלבו סוף ס' ע"ז והביאו מרן בב"י א"ה סימן קכ"ז והאודבילי כתב נרא' שהוא הרב המנהל, ובכלבו דף כ"ד כתב רבינו יצחק אורבילי בעל המנהל ושאר דוכתי פ"ט:

[קמב] **ס' המנותה** (עיין רבינו מנחם נס"ח) פ"ט:

[קמג] **מגורת זהב** (ע' מהר"ר חיים הכהן נח"א) :

[קמד] **מגורת המאור** (ע' מ' יצחק הכהן נח"א) צא :

[קמה] **מנות הלוי** (עיין מ' שלמה חלקן נח"א) :

[קמו] **מנחה בלולה** פירוש החומש מלוקט מהמפרשים

חיברו הרב אברהם הכהן רפאפורט וכו' (צב) בן כתבתי בח"ב (עיין סלת כלולה). ויש

[קלט] **מנהיג** כתב סדר הדורות דף קע"א

ע"ד ר' אברהם ו' ירחי זבששלת הקבלה ר' אליקים חתנו והוא בנו של הרא"ש עכ"ל, והאמת כי מחבר המנהיג רבינו אברהם ו' ירחי ומ"ש בששלת הקבלה אין לו שחר דרבינו אליקים ראב"ן הוא חתנו ואין רבינו אליקים חתן ראב"ן, ועוד ראב"ן חתן רבינו אליקים הוא רבינו אליעזר בר נתן והרב המנהיג הוא רבינו אברהם בר נתן, וכבר נסתבך כזה הרב ספר יוחסין כמ"ש בגדפס מערכת האל"ף אות כ"ד (עיין רבינו אברהם בר נתן נח"א). ומ"ש והוא בנו של הרא"ש צ"ל זקנו של הרא"ש, וראב"ן הוא זקנו של הרא"ש ולא הרב המנהיג פ"ט:

מנהיג, כתבתי בשה"ג חלק א' מערכת א' (עיין רבינו אברהם בר נתן נח"א)

שהיה בסוף אלף החמישי, וזה כתבתי כפי הנראה מהרב ס' יוחסין, ועתה בא לידי ס' המנהיג שנדפס בקושטנידי' שנת רע"ט ושם ראיתי בהקדמתו שכתב הרב ז"ל שחיבר הס' בשנת ס"ד לפרט היצירה ע"ש וכן ראיתי שכתב כה"ל סוכה אות נ"ט, והקרב אלי - כי הס"ד הוא מסוף אלף ה' והיה שנת תתקס"ד, ואח"כ ראיתי בס' קנ"ב בנסח הגט שנת תתקס"ה פ"ט:

וראיתי להרב פרי מגדים בא"ת בחלק משבצות זהב דף ל' ע"ד שרצה להוכיח מדברי הרב תהי"ד במסקיו ס' ק"א שכתב משם הסוד דראב"ה מליג ובסוד ס' קמ"ב כתוב משם המנהיג א"כ המנהיג הוא ראב"ה שהוא אב"י העזרי עכ"ד. רעמ הסליחה הרב המנהיג הוא רבינו אברהם ו' נתן הירחי כמו שכתוב בסדר המנהיג, וראב"ה הוא רבינו אליעזר בן יואל הלוי בן בתו של ראב"ן

הג"ה מנחם ציון

תשובות לר' ליפמן מילסוויץ בע"ס כולתון ור' יוחנן בן מתתיהו וטלח יקרה לר' אליעזר זלמן הלוי נפטר כר"ס ק"ח: וכ' כס נפטר מהר"ל כ"א חלוץ קפ"ז טווימיווא וכו' כ"ס לנשק פפרו שם: וגבו כר' מולין וכו' שמעון לכסו ולקטו כתובות כמלות ארכים ועל כידם לפי ק"ס (דו"ט ש"ט) וכתבונם כאמרונו ש"ן לגדול אתכ חש ח"י ש' ש"ג:

(סו) וז"ל כרבי"ם כתובותיו סל"ז יותר ויותר י"א לפסוק ע"ס המנויג מפל ס' בשלח דמתכרו ס' רב גדול כמורם יותר ממחבר כס' הכהן ופכ"ל אור"ח רס"ח ובסקדמח ס' המנויג שנדפס בלובלין תרע"ו ע"י מ"א ע"ש:

(סו) כה"ק טולטילס, ויסודי מייבני אכבנו יסודו ותכנו כרבי"ם כמו מור"ם כיוון סליו וכר"א קלוזנר מווינא ור' שלם מלוכטרייך מק"ק וויינ מייבטע ותלמידיו כסו כר"א טירנא ומכר"ל וכן תקנת ב"ס (שפירלר ווימיווא תל"ק) תקני כה"ק מ"ן מ"ה ק' עד שנת ק"ן:

(פח) ונהר"א מנהיר ע"י תכמים (דו"ט צ"ט): והוא סוף ה' כרבי"ם סכ"ס ומ"ש ס' ק"ח ס' המנויג ז"ל המנויג וכן מ"ש ס' לולב ס"ט וכ"כ רביע יחיאל

(פח) כס' המנויג ז"ל יצחק ועבר"ח כנימן זל"ל כ"י רפ"ח: וכשער כס' ד' ק"שאל תפ"ח אלוי אמו נקרא פ' הצטות, ומנוחה לא מאלתי וכעת נדפס מתחדש עם כאור

וה"ה לח"א וכס' בית מנחם יקרא:

(צא) דו"ט ז"ל ופס ס' נ"ב יכורה (ז"ד ת"ט) ונדפס קארו כס' מנוחה וזכ כולה פ"י ר' יצחק אלנקוויס (קראקא כ"ס"ה) וגם נדפס קארו כס' אטע פתעול לח"א (ז"ד ת"ט):

(צב) כ' מנחה כלום תחילת להדפיסו בקרימונס (צ"ח"ב) ולא פתח כידו לגומרה עד ש' (כ"ד) טוויכונס גס חי

ז"ל והוא כ"י וכתב שם שסידרו והכינו להדפיס שנת עת"ה אבל לא נדפס ובסופו שיר סבתם ה' שחיטה בשיר ופירושה:

[קנא] **מנחת יעקב** באור לתורת חסות מהגאון הרב שבות יעקב.

[קני] **מנחת כהן** מסהר"א פיימיניל עיין במערכת אלף. (עיין מ' אברהם פיימיניל בח"א):

[קני] **מנחת כהן** על קצת מסכתות מלוקט מהגאון מהר"א ברורא וגאונים אחרים ותוספת מהמחבר צ"י:

[קני] **מנחת קנאות** כ"י חבור מכתבי הרשב"א צ"י שב' הוא ומה שכתבו לו כמ"ש במערכת ה"א בס"ר. (עיין רבינו האי גאון בח"א):

[קני] **מנחת קנאות** כ"י להרב מהר"ר אברהם קונקי בעל אבק סופרים והוא מנחת האימ"ר אמירה נעימה על סעיפי ופרקי הקנאה איש מרעהו ואשה רעותה קנא"ה ודבר הגורם להורמה בס' אבק סופרים:

[קני] **מנחת ישי** על כל המקרא מהרב ירמיה שלמה מנורצי מרבני מנשיב' לברר הרק היטב כל המקרא בתיבות נקודות טעמים אותיות ע"פ הדקדוק והמסורות וכמה ספרים ע"ד הרמב"ל באור תורה חבור נחמד ונצרך והיה בימי הרמב"ל ונתוכח עמו כנרא' מסיף קונטרסו אשר בסיף המקרא ע"ש צ"ח

[קני] **מנחת שמואל** למהר"ר שמואל פלודינמין דרושים צ"י: מסגרת

ידי שנינו כי בשער כתוב רפא מפורט זכסוף כתוב בר יעקב הכהן רפא ז"ל מפורט. ואח"כ כתוב כמהר"ר אברהם הכהן מפורט ע"ש, ונראה דהכל הולך אל מקום אחד, וראיתי למורנו הרב מהר"ך בעל בתי כהונה שבכתב שכ' לאשכנז חתם עצמו יצחק הכהן רפא פורט מנוע כהנה עולם אשר בק"ק לובלין. וראיתי חתימת אביו של מורינו הרב הגו' והיה חותם יהודה הכהן אשכנזי צ"ג וכשאמרתי זה להגאון מהר"ר יהושע בעל פני יהושע שמח ואמר דילכון אמרי דילנא הוא כי נצר מטעיו משלנו. ומשפחת רפא פורט היא משפחה מיוחסת וגדולה באשכנזי ופולין.

[קמז] **מנחת בכורים** (ע' מונה אדמה).

[קמז] **מנחת יהודה** להרב ר' יהודה בר' אליעזר תלמיד

רבינו אליקים יסרו בשנת ה' אלפים ע"ג לפרש סתימות וקצורי רש"י בחומש לפרש המקרא' שלא פירש רש"י. ומקורב נדפס ס' הגו' עם פירוש המיוחס לתוספות ונקרא הספר דעת וקנים. ועיין במערכת ח"ת (עיין חוקי).

[קמז] **מנחת יהודה** על הש"ו והש"ך י"ד מהרב מהר"ר

יהודה ליב אופנהיי' אב"ד דק"ק פערשא ומדינת שוואבן בן אחותו של הגאון מהר"ר דוד אופנהיים והי"ל חבורים רבים. ונדפס בהאמבורג פאר דער האה שנת תצ"ו.

[קנ] **מנחת יהודה** ס' דרשות על כל פרשה שחיבר הרב הגדול עיר וקריש כמהר"ר יהודה נ' עמר

הג"ה מנחם ציון

ס' שו"ת וע"ס פחד יצחק פרך דנים ע"ש: ואבנא ארחא כחתי להעיר כאן ע"ד ח' מה שדלתי נספ"ד בשו"ת הכפנים אות ד' כי בזה"ל דברות ר' יצחק מקראק מ"ב עכ"ל וכ' ע"י ידיו הרב המבשר"ל המנהיג דבש מ"ב סתום וחתום הוא לו ע"ש, ונע"נ דהוא ר"ח מנחם גולדס וזמבוס דר"י מוכר בזה ע"כ הריא מקום לשם וזכרנו כנ"מ:

צ"ג ונס בעל מנחת גולדס מנחם ב"ר נחש אשכנזי כמו בריש ילקוט שמעוני (דו"ר כ"י) חתם בזה"ל מנחם שורטו הכהן אשכנזי ובסוף הקדמתו לס' מנחת גולדס אברהם מנחם פורט הכהן אשכנזי וכ"ס בשער הראש"ס (דו"ר ש"י) ע"ש הכי לך להדיא דמבשרת ר"ס נס בשם אשכנזי יכונה (וכן בעל אסף המזכיר חתם א"ע זכרי פורט וכן כהמ"ס עובר לסוחר מנחם ציון שורטל) וכו' רופא מופלג וחבירו של הר"א בחור ז"ל ש' ש"ד: (ד' ע"ק דבש' ויגש הכי דכרי הלל"ג נכס"ס בראשית כ' הלל"ג שבעים פירוש כ"ל ד"ק ואלו מהספחות המצויק הוא:

צ"ה ונדפס זה מקרוב:

צ"ו מלוקט ע"י מו"ה שתי' כמו"ה משה הכהן מטיקטין דיין דק"ק סמייטיטש (צוידה תקל"א):

צ"ז מהאסנו הוא ר' אהא מארי הירמי מעני' למוד הפולסופיה (פ"ב תקל"א):

צ"ח גס נדפס י' בעיר וועטן מכ"י ס' מקדש י' שהוא כעין הקדמה גדולה ותיאמה לספרו מנחת ישי, ובשלים ס' זה כנ"ה ינס ס' כית שולח' לא תמוע וכנראה משם כי קודא לספרו גולד פדן ועממו ונימוקו עמו ותימה על נסו הרב מו"ה רפאל חיים ששכס' כמו לשם מנחת ישי (ונדפס ג"כ ביו"ל נח"א עם הערות יקרות לת"א):

צ"ט נדפס ע"ס עולת שמואל ש"ח שאלינקיין תקל"ו וע"ל ע' כ"כ ובשער הס' שם מלינו דה"י נקרא חיים שמואל:

מערכת

מ

ספרים

דמס' ציצית היא אחת מז' מסכתות קטנות א"כ תמניא אינון. ואפשר דמס' דרך ארץ אינה בכלל קב):

וְדַע שֶׁמִּצְאֲתִי בְּתוֹךְ סֵפֶר יִשָּׁן מִסֵּי הַתּוֹרָה לִדְוִלֵּי
וְהַזְכִּיר מִסֵּי זֶה בִּשְׁלֹשֶׁת הַקְּבֵלָה דֶּף כִּד
ע"ב וְהִבִּיאוּ סֵדֶר הַדּוּרֹת דֶּף נ"ג ע"א בִּשְׁמֵי מִדְרַש
תַּמּוּרָה. וְכ"כ עוֹד סֵדֶר הַדּוּרֹת דֶּף ק"ע ע"ד:

[קסנ] ס' המספרים (עיין סדר הדורות):

[קסג] מספרים תהלות ה' (עין פירוש פרק שירה):

[קסד] מעבר יבק
לכמהר"ר אהרן
ברכיה ממדינא

עין מערכת האל"ף, (עין מ' אהרן ברכיה
: בח"א)

[קסב] מעדני מלך לחם חמודות
מהנאון תי"ט על

הרא"ש במס' הנפרדות. ובדפוס ב' כתוב
מעדני י"ט ודברי חמודות משום מעשה

שהיה קנין :

[קסו] מעולפת ספירים מהרב
המפורסם מהר"ש

אדנאזי מוסר נלקט מזהר הקדוש ובסופו
קלורית דעין על מאמרי עין יעקב:

[קסו] **ס' מעיר צדק** קד' חיברו רבינו

הזכירו מהרש"ל ביום של שלמה ב"ק פ"ח

ס"י ס"ו. וביש"ש קדושין פ"ק ס"י נ"ד
מביא תשובתו שחותם מנחם בר פנחס

מעגל צדק. (ועיין מ' מנחם מעיני לדה בנ"ח):
מעיל

[קנה] מסגרת השלחן על ח"מ קצור
חורב ברהנים

ק' וקצת תשובות אחרונים :

[קנט] מסורת ירושלמי נרפס בקושט'
ש' של"ו להחכם

כה"ר יהודה לבית גדליה ושם הסכמה
מהרב חנניה ו' יקר :

[קס] **מסורת סייג לתורה** (עין סייג)

[קסא] מסכתות קטנות ראיתי להרב

פ' מי שמתו שכ' ברייתא של ציצית

שהיא אחת משבעה מסכתות קטנות
עכ"ד (א) ובלשון הזה מצאתי שכתב

הרמב"ן בספר תורת האדם שער ההוצאה
דף ל"ב ע"ג ע"ש :

ואני בעניי בנדפס מערכת יו"ד אות פ"ט (עייני
מה' יהודה עבאס בח"א) הבאתי מ"ש הרמב"ן

החבא בשיטה מקובצת מציגה דף קנ"ט ע"ג מצאתי
בהיצונו במסכת כותים מז' מסכתות קטנות וכ"כ
בתורת האדם בענין אבלות ישנה ובמס' סופרים

מזו מסכתות קטנות. ושם כתבתי דהשבעה הם סופרי
שמחות כלה דרך ארץ רבא יוזטא שנדפסו הם די

יִשְׂרָאֵל שֶׁהֻזְכָּר בַּהֲקֻדְמַת מִדְּפִיִּם הַשֵּׁם בַּהֲגֻהוֹת
הַנֶּאֱזָוּוּ מִה' יוֹסֵף שְׁמוּאֵל וְהִיא בְּמִס' שֶׁבַת דְּפוּס

אמשטרדם (כי אח"כ כשהשלימו הש"ס בפסד"מ
וכתב ההקדמה במסכת ברכות שינה מאשר הבטיח

בהקדמה הנפספת באמשסרדס במס שבת ומיעט
וריבה ע"ש) וא"כ הם שבעה. כן כתבתי בעניויתי
בנדפס. ועתה לפי מ"ש בשם הרמב"ן והרב המאירי

הג"ה פ

הג"ה מנחם ציון

(ק) הלא המה שני כהנים הגדולים הסמ"ע והש"ך ותקנת דד"א וכו' למו"ס בנימין זאב וואלף כמו"ס שכתב מפעטשבור דיינא דזס (ברלין תע"ג) ובהקדמת ס' ברכת יעקב על חו"מ השיג עליו מכמה מקומות ושפר

מדרות עליו שלא כיון לאמת ע"כ:

(קא) ולפי"ז י"ל בפס"טות 'שין המדרש בקבלת רבב ע"ס ויתרון ארץ ככל הוא דברים שתרצה מיתרין בתורה כגון
 המצות של רוב רגל ומצותם של ר' יוח' ה' גרים ועבדים אם הם ניתנין למשה במי' וכגון ה' תפלין ומצוות

בכלל התורה הם עב"ל, וליז כלל למש"מ מהר"ו שם דל"ל כגון ס' זל"ת ור"ל דחשובים הם כמו ס' זל"ת דהוא לאוריתא ס"ט, ובפרט מה יענה לנ"י המדר דס' אחרי פכ"ב וז"ל יתרון ארץ ככל הוא אפי' דברים שאתה רואה

אוחן יחרון למחן תורה כגון כ' לילית תפילין ומזוזות אף הם ככלל מחן תורה ע"ה א"ו דקדק: על מס' קטנות וס"ט כרייתות חלונות של כ' לילית תפילין מזוזות גרים ועבדים וכדומה, ובח' פרד"ל שם כ' בשם הרב מוהר"א שמשב אבנר הרב"ה ז"ל שחמ"ו ח' מחן המזוזות מחן תפילין מזוזות ועבדים נוספות על שם מדרי משנה וא"ל לזהו כיון דה"ל

(סוף ס' נהרות דמשק באלגוריקו חקמ"ב קטמ"ג) שראה ביד אים אי' חכם חסיד וזמן סדר משנה תוספת על סדרים שלנו וליו' להעתיקו בשתפו לדרשו ע"ש. וכפ' המשניות להרמב"ם ס' הכוללת ע"ש ובאמת לעי' של המח' כאן שלים

כלל מלשין המ"ר ה"ל: אדר"י נדפס מכ"י יבן במינכון עם הפרות לח"ה בשס ט"ז שנת:
(קב) בק"ק פסד"מ נדפסו ז' חס' קטנות ירושלמיות ועם באור לח"ה וכן ברייתא דשמואל הקטן מכ"י ועל חס'
החיות שלנו נדפסו עד היום ד' פרסופים ס' לקח טוב למהר"ל ליפמן חפ"א, בנין יהושע לנחש"י פלח מליטא

ס' נחלת יעקב וס' נחלת אריאל (וע"ל נ' ח"י) וס' כסף רחמים להרב המחבר וז"ל וז"ל הרא"ש בה' ס"ח דידוע דאס' סיפרים נכתב בדורות אחרונים ולכן אין סלכא כמותו נגד סירושלמי ע"ש, ואולי גם כשנאס נגד הושר, ואף

דמינו לעמים הניסך להכנה בכתריו, פיקר בלבו כחן פנים לנחל מספרי הוא ונחל מזכיר חסד והוא על ידו
ברכ"י ס' תפס"כ) ונדפס מס' כופרים גם ע"פ כת"י יבן נושן עם הערות לח"א:
(הג) ובש"ס ד' ווינו (המיעד) נדפס הילזבו על הראש וכתב לא אדע למי הוא ובסדרה מקומות נקרא עלי שם

הכנה וככנון דא ודאי אינו בדין שיניף המקור על המאריך:
 קד) ומ"ש בעו"ר יו"ד סי' סק"א בשם ס' מעיל דקדק ל"ל מעיל דקדק (ומבוא"ת מהר"י מינץ סי'ג) והוא ר' מנחם

מעיל לדק וכו' ר' מנחם ממירזבורק ופ"ק פנ' סמח' שמשו נש"ט ב"ה ס"ה וכן מ"ה כהן מעבד נדק ס"ט
ויל' מעיל דק:

[illegible]

קשיליא. והוא הקדמות ספר אוצרות חיים מקבלה בשיר. וב' פירושים א' דברי קבלה קצור אוצרות חיים והב' הלכה למשה חידושים על פי ההקדמות והכל כ"י:

[קפנ] **מעשה אורג** כ"י על התורה ובכל פרשה יודיע משפט אותיות עקמות ומלופפו וצורתן וסודן ומעמן. הזכירו מז"ה בהנהגותיו ל"ד הלכות ספר תורה:

[קפד] **מעשה חושב** למז"ה מהר"א אוולאי זלה"ה קצור כונת המצות מהר"י וצ"ל:

[קפה] **מעשה חושב** להרב המקובל מהר"ע ריקי על מלאכת המצות:

[קפז] **מעשה חייא** להרב המוסמך מהר"ח רופא על ש"ס ושו"ת עיין בנדפס מערכת ח"ת. (ע' מ' חייא רופא כה"ה):

[קפו] **מעשה טוביה** (ע' מ' טוביה כ"ז כה"ה):

[קפס] **מעשי ה'** מהגאון מהר"ר אליעזר ובתוכו פ' ההגדה

ונדפס מחדש בהאג, ובח"ב מערכת יו"ד אות פ"ג כתבתי מקצת שבחו של הגאון ז"ל (ע' יוסף לקח). ובסה"ד אנב שיטפיה כתב מעשי ה' על אסתר ויוסף לקח על התורה ע"ש דף ס"ד ע"ב והוא להפך. ושם כתב שיהיה אב"ד בק"ק קראקא ונתבקש בשיבה של מעלה שנת שמ"ו (ק"ב):

[קפט] **מעשה נסים** (ע' רבינו אלעזר בעל ספר רקת. מהר"ר חס' י' יהי"א כה"ה) ק"ב:

[קף] **מעשיות ס'** קטן נדפס בוירוגה והרב סדר הדורות העתיק ממנו הרבה. ובתוספות זכרו איזה מעשים שהם בס' הנז' וכתבים דאיתא במדרש

מעשה וכו' ק"ד:

[קףא] **מפה** (עיין הנהגות מור"ס):

[קףג] **ס' מפתח** חיבר רבינו נסים בן רבינו יעקב על כל מסכתות התלמוד ועוד חלק שני וכו' חמשים חלקים לבאר מתימות התלמוד דבר שרומז בתלמוד ועיקרו בבבלי וירושלמי במקום אחר, וראיתי קצת מס' זה כ"י על קלף ישן על מס' ברכות שבת עירובין קיבץ גדול קט"ו:

[קףד] **מצודות דוד** (עיין מ' דוד ו' זמרא כה"ה):

[קףה] **מצודות דוד** ומצודות ציון (עיין נטן הכית):

[קףו] **ס' המצות להרמב"ם** (עיין הרמב"ם כה"ה) קט"ו:

[קףז] **מצח אהרן** — (ע' מ' אהרן ו')

[קףח] **מצנפת אהרן** — חיים כה"ה):

[קףט] **מצרף לחכמה** (עיין אליס):

[קףא] **מצת שמורים** (ע' מ' נחן שפירא האחרון כה"ה):

[ק"ב] **ס' מקדש** מזכירו מרן בב"י א"ח סוף ס' ש"ח:

[ק"ב] **מקדש ה'** כתיבת יד באור וחר הקדוש להגאון החסיד

הרמ"ו וצ"ל וקצת ממנו הלא מועד נדפס בספר מקדש מלך:

[ק"ג] **מקדש מלך** פירוש על הוחר הקדוש מלוקט מהרב

רבינו מהר"ר חיים וייטאל ז"ל ומהרב עיר וקדיש מהר"א אוולאי ז"ל מעיר מארויקוס ותלמידיו הרב מהר"ר יעקב פינמו והרב מהר"ר ישעיה הכהן ומהרב הרמ"ז זכר כולם לחיי עד. והם ד' חלקים, ועוד ס' הדרת מלך וכבוד מלך על מאמרים

הגיה מנחם ציון

ק"ב ז"ל שמו' וכח"ל כה"ה מערכת ח' כהנ"ס מ"ן ס' ק"א דטבת מ"נחז' שס"ס טמונה בספר עד סיום כתוב וס"ס באחד אלעזר ע"ס ומס"ס בשאלות ליון ח"א ח' ס"ג וזה מקורו נתגלה לנו אכן ליוס' וכו' ז"ל נוסח אכן ליוס' וכו' (וע"ל כ"ז כספד):

[ק"ב] **למז"ה יוסף** כתב מ"ק ויזכירנו וכו' י"ג שנת תל"ח, ונדפס כ"ס פסדי"א ת"ס ח"ד תפ"ג כהמטורג ופוסדול תק"ס (וע"ל כספד):

[ק"ב] **ראונו** הוא ס' משפיות לרבינו נסים בן יעקב, ונקרא שמו מעשה נסים או חסד יפה מהשפיע, ונפטר דהא

רבינו נסים בעל המצות וזכר בסוד: ונדפס כעת בעיר וייטן על מס' ברכות נד כ"ס מנטולי בתלמוד ופ"ח בשלמות בש"ס ד' וולגה וע"ל ספ"ט: [ק"ב] **נח הרמב"ן** ח' כ' המלות כולל השנות על ס' המלות להרמב"ם, ומולד זכות על כ"ג מהשניות הרמב"ם ונדפסו ביחד (ק"בש"ר ר"ע) ופ"ח נדפס כ"ס עם ביאורים שונים כמו מנגלת אסתר מרגניתא טבא נח שמה וביאור סד"ס וכו' ופ"ח נדפס ל' ויחלל הנכלי על אודות פ' המלות נדפס זה לא כביר כפ"ריו תכ"ז (וע"ל ש"ן כספד):

עיר וקדיש מהר"א גירון באור על ספר
העמוד :

כך וכך. ונראה דחכם א' רשם מורה מקום והנהות כמור בדפוס ישן מהמורים א' בכ"י וקרי ליה מרשים קכו):

[יכו] **משא מלך** והוא חלק מספרו ראש יוסף ונראה שצ"ל עצמות יוסף מעניני מסים וכו' כן כתב סדר הדורות וכ"כ באות ר"ש. ועמו הפליחה דמפורש בהקדמת הרב דחיבר ראש יוסף על ח"מ ובשהניע לסי' קס"ג נפשו אותה ויעש לשום את משא מלך ס' בפני עצמו. וס' עצמות יוסף הוא שיטת קידושין. ומה ענינו למשא מלך קכח):

[יכה] **משאת בנימין** שו"ת עיין בנדרים מערכת ב"ת (ע"י מ' נתימן אשכנזי צה"ל) קכט):

[יכט] **משאת משה** נ' חלקים שו"ת להרב מהר"ם ישראל עיין בנדרים (עיין מ' משה ישראל צה"ל קל):

[ינ] **משביר** חיברו הגדול מ' משה בירדנו וז' על שמו כי משביר נומריקון משה בירדנו. והי' הרב במערב הפנימי. ושמעתי מהרב המופלא ח"ק במהר"ר חיים י' עטר ולה"ה שהיה מספר בשבחו ביושר עיונו בעומק העיון. וכתב הרב מהרחב"ע הנו' בספרו חפץ ה' בשיבתו לשבת דף ז' ע"ב מהספר וז"ל רוח הקדש הופיעה ונתכוונו לו בהסח הדעת בבית הכנסת אני ואחי הגדול גדול החכמים הרב ר' משה בירדנו אשר נפשי קשורה בנפשו עכ"ל. וכמוזיה שיש תשוב' להרב

המרדכי שבידינו הלכות ארץ ישראל ופ' אלו הן הלוקין בפ' אלו הן הנשרפין ומס' זבחים. אך הלכות קטנות חסר. ומ"כ בס' קצור המרדכי כ"י מהר"ש משלישטט שמרדכי לא חיבר בהלכות קטנות ולמדנו שהלכות קטנות שיש בדפוס אינם מסחבר המרדכי קכה):

ורע כי בפ' בכל מערבין יש הגה אשרית ובסופו כתוב מר' מהר"מ ק' וענין זה לא מצאתי במרדכי שלנו ומצאתיו במרדכי כ"י הנו'. ומ"ש בהנהגת אשרי מר' מהר"מ ק' ר"ל שענין זה מהמרדכי ומהר"מ ק' הביאו משם המרדכי. וכן יש ינהגות מא' מהר"מ ק'. וכן מהר"מ ק' לכד:

[יכד] **מרכבת המשנה** על כל הרמב"ם ג' חלקים מהגאון מהר"ר שלמה אב"ד דק"ק לבוב והיה חכם בכמה חכמות כמבואר בקונטרס ברכות בחשבון שבסוף ח"א. והיה מדקדק עצום וחיבר שערי נעים. ועשרה שלחנות על כל סדר הש"ע מדיני האחרונים. וחיודושי נפ"ל לרוב ושו"ת ל"ב שלמה והיתה מנוחתו בעיר ואם בישראל שזוניקי קכו):

[יכה] **מרכבת המשנה** על הרמב"ם ח"א מהרב מהר"א אלפנדארי הרב המחבר יד אהרן על א"ח וא"ה. ושמעתי מפיו פה קדוש שהי"ל על י"ד ועל קצת ח"מ ועל כל הרמב"ם ונשרף הכל:

[יכו] **מר'שים**, מרן בכ"י בח"מ באיזה מקומות כותב כתב המרשים

הגיה מנחם ציון

[קכ] **כ"י אוח' סי'** תקל"ה הכי ד"ל כ"ס מרדכי יפ"ט ונאמר כי לילית הכי כ"פ כ"ס מרדכי הקטן פ"ג, וסגמ' לשיל ח"א כ' ג"כ כ"ס הכ"י ד"ס מרדכי דני אסתריון ומרדכי דני ריטוס פ"ג, וכתב האלפסי ד' וויסן תקס"ה נדפס המרדכי עם כלור מרדכי להג"מ מרדכי כנענ' אכד"ק ג"ל וכבר ראהו בנות (המה פטונים) ויאשרו מלכות (תחן מלכי רכנן) ויהללוהו, דעיי' המרדכי יאל כלוב מלכות, מתוקן ומכור כמקומות היריבין ואשר נאלץ לזכור נדכדי פוסקים האחרונים והפיר גם על מקור הלכה הקבוע בש"ע ופ"ל ס' נגדי יש גדולת מרדכי והנהגות מרדכי פ"ט (ותוס' פ"פ לו ה"א) ונתקן לסימנים ומראה מקומות לכל הדיונים (ד' ריווא ש"ט) פ"י סג"מ יוסף אטולנינו, ועם הג"ס מנחם מעיקצין (קראקא חס"ן) והמרדכי נהרג על קד"ה פ"ק כנירנורג כ"ב מנחם כ"ה פ' ה"ד: (וע' פליט"ס וי"ד מ"ג):

[קכו] וסי' זה בשנת תקמ"א איך תמו' נעכרו דרך שם לא"י ופ"ל ח' ל"ב: קכו ולי"ע על ספיקתו, הלא גנו ויועד הוא דהר"ב מו"ה אברהם בר' שמרי' ז"ל פשה המראה מקומות והעמיד לוינים אלו לזכרי העיר מש"ס ורמב"ם ונדפס (קובעא ש"ן) בדפוס סולניט (וינאלל תח"י ידירי הרכ"ה מוהר"א קאפל י"י מוזאמכרואו) וככ"י חו"מ ש"ן כ' בזה"ל וכו' החכם המרשים יטמ"ס כפריה כסופו ונר"ש כרכות מ"ז פ"א ד"ה כרכות פיעלים וכו' ונפ"ק:

[קכב] ואולם אין לתמוה על כספ"ד כ"ב, אחרי שהלך בעקבי בעל שפתי ש"ל באתר ר' בזה"ל ס' ראש יוסף למוהר"י אהרנשט"ם ע"ה, ואח"כ הכיאו הפסע ס' ראש יוסף על חו"מ מהר"ל ע' משה מלך עכ"ל ובלאות מ' סס כספ"ה ס' משה מלך כ' שהוא חלק מרדכי יוסף פ"ט, דין גרמ"ה לנעל סה"ד נעל דכרכי: [קכג] ובספ"י גם ח' דייס על ד' חלקי ש"ע (קראקא ש"ג מ"ן תקל"ז) ומה שהלכוך שם בכות' מ"כ ס' ע"ז ובסך כ"א חתמו על חס"א כ' בלעל פסול הנע שסידר רבינו הסתמ"ע ע"כ גרמ"ה פענל ז"ל ולכך קנה גדולה ללוחם כמלתחות תפוסה, ובתכר אלוהי, והכנס הוב סו"ה רבינו מהר"ם מלינלון כמבואר בנצ"ח מהר"ם מסי' קכ"ז ובלה"ה פ"ט וע"כ אינו כהולך רכיל מנגל סוד:

[קל] נדפס בקובעא חס"ס (ומהד"כ שם תק"כ) גם ח"י ס' משה ידבר כולל שו"ת ודרכים (שאלוניקי תקע"ט):

מט 97

ספרים

ס

מערכת

[רמ] **משל**. מדרש — (עיין מדרש):
[רמא] **ס' המשלים** (עיין הכמתא רבתי):
[רמנ] **משמיע ישועה**. (עיין מ' יחזק
אברכנאל כח"א):
[רמנ] **משמרת הבית**. (עיין הרשנ"ח
כח"א):
[רמד] **משמרת המועדות** מזכיר
הרב דוד אבודרהם קד"ר:

[רמה] **משמרת המצות** למהר"ר
יהושע בנבנשת
עיין לעיל מערכת אל"ף. (עיין אזהרות)
ובנדרפס מערכת יו"ד. (עיין מ' יהושע
בנבנשת כח"א):

[רמו] **משנה לחם מהגאון מ' יעבץ**
מהדורא בתרא על
משניות זרעים מועד:

[רמז] **משנה לחם** להרב יחיאל מיכל
חידושים על הש"ס
והרמב"ם נדפס בזאלקווא שנת תק"א קד"ר:

[רמח] **משנה למלך** (עיין מ' יהודה
רוואניס כח"א):

[רמט] **משנת רבי אליעזר פשמים**
ובאורי מאמרים נחמדים
ממנו ומרבני דורו ע"ס הפרשיות להרב
מהר"ר אליעזר נין מניקלשבורג נדפס
בפפד"א שנת תע"ז קד"ר:

[רנ] **משנת ר' אליעזר** (עיין רבה
ידי משה) קד"ר:

[רנא] **משנת חכמים** להרב מהר"ם
האגניו תוכחות
מוסר קדח מיוסד על מ"ח דברים
שהתורה נקנית ונדפס ח"א על כ"ד
דברים ובי השליה סימנים ונדפס בעיר
וואנובעק שנת תצ"ג:

[רנב] **משנת חסידים** להרב המקובל
מהר"ח ריקי
קצור

להרב משביר ב"ס סמא דחיי ואיננו פה
עמנו ה"ס הנו' קלא) ואחר זמן בא לידי
חלק מס' זה כ"י וזה שמו ראש משביר
והוא על ס' בראשית דרושים ובסופו
לקומים ויש שם דרוש שדרש על רבו
החכם השלם חסיד ועניו במהר"ר יוסף
בהתית וצוק"ל ב"נן נוסן שנת תע"א.
והרב משביר"ר ה' אב"ד ור"מ של ק"ק
מכנאם:

[רנא] **משבית מלחמות** (עיין פלגי
מים) קד"ר:

[רנב] **משבצות זהב** הם שני חיבורים
שחיבר הגאון
החסיד ועניו כמה' יוסף אב"ד ור"מ דק"י
פרנקפורט דארז וזה"ה לישיב ולברר דברי
הרב מ"ו. הלא מראש הדפים ס' פרי
מגדים על ש"ע י"ד עד ס' קי"א יחורו
יהיו תמים ב' חבורים כבת אחת. משבצות
זהב על המ"ו ושפתי דעת על הש"ך קד"ר
ומקורב נדפס פרי מגדים על א"ח והם
שני חבורים נמורים נפריים א' אשל
אברהם עד מגן אברהם. וב' משבצות זהב
על המ"ו. ובהם הראה ענותנותו וחסידותו
מוקפים חומת תורתו:

[רנג] **משיבת נפש כ"י ב' מהדורות**
על הגלגולים
ממהר"י צמח. (עיין גלגולים):

[רנד] **משיבת נפש** (עיין מ' מנחם נר
שלמה לבית מחיר כח"א):

[רנה] **משך הזרע**. (עיין ברכת ה'):

[רנו] **ס' המשכון** (עיין מקה וממכר):

[רנז] **משכיל לדוד** (עיין מהר"ר דוד
פאהרדו כח"א):

[רנא] **ס' המשכילים** (עיין קול ברמה):

[רנב] **משכנות יעקב** דרושים למהר"י
נ' נעים. עיין
מערכת יו"ד. (עיין מ' יעקב נ' נעים כח"א):

הג"ה מנחם ציון

קלא) וזה"כ נדפס לו ס' ר'אש משכיר על ס"ס (ליוארנה ת"ר) ובסדקמה שם הביא גם כ' כף רננים שמי
מדרושים וכו' ומשה ע"ס למדוס ס' תל"א:

קלב) למו"ס יחזק כמ"ס מרדכי גרשון (דו"ר ס"ו) וע' כנס"ג או"ח ס' ק"ס:
קלג) ועד היום נדפסו או"ח ת' לבד דרכיו במקומות הנריכין כאור וכן על הסתיחס הכללית לש"ס או"ח:
קלד) כענין ברכת משין שבע וכפי פרק כמה מדליקין ע"ס:
קלה) וע"ל למ"ד כ"ט:

קלא) פ"י בנו מוכרי יוזא טרילינגר מלייפטיק ואני נסטר כוילנא ש' א"ח' כדרכו לאה"ק:
קלב) למו"ס אליעזר מסינשטוב חתן אחות המחבר בעל יד"מ ענ הכחות כמ"ס דמק אליעזר על המסורה:

קלג) ומ"ב כ"ס מבכיל לדוד (פרדו) פרש"י ר"פ וירא כוכ"ל מלאתי כ"ס משנת חכמים למכ"ס חגי' ו"ל אולי
כ"ל מהר"ם חלניו:

קצור מחכמת האמת מהאר"י זצ"ל
בעולמות נשמות וכוונות קדש :

[ינג] **משפט צדק** ג' חלקים שו"ת
למהר"ם מלמד קס'

וח"ג לא נדפס עיין בנדפס מערכת מ"ם
(עיין מ' מאור מלמד נח"א). ועתה נדפס
ח"ג ונשלמו ג' חלקי משפט צדק שו"ת
למהר"ם מלמד והיה תלמיד הרב מהר"י
ן עזרא הרב עצמות יוסף כמ"ש במשפט
צדק ח"ב סי' ל"א :

[ינד] **משפט שלום** חיבר דיני הביאור
הרדב"ז בתשובת

דפוס פירדא :

[יניה] **משפט שלום** (עיין מ' יעקב
בהג"מ לני נח"א) :

[ינז] **משפטי שבועות** לרבינו האי
נאון :

[ינז] **משפטי שמואל** למהר"ש קלעי
עיין בנדפס
מערכת שי"ן (עיין מ' שמואל קלעי נח"א) :

[ינח] **משפטי השנים** הזכיר הרמב"ן
ספר זה כמו

שהראה בשיטה מקובצת מציאת דפוס
אמש"ד ר' נ"י סוף ע"ג מהספר קסא :

[ינט] **משפטים ישרים** שו"ת למהר"ש
ן חסון ושו"ת

למהר"ש נאון :

[ינס] **מתוק האור** (עיין מ' מאיר פאפירס
נח"א) :

[ינח] **מתיבות**. הראשונים זמני
דמשכחת דכתבו

ובעל מתיבות כתב. ובס' יד מלאכי כלל
תקנ"ו הביא מחירושי הרמב"ן גימין ריש
פרק האומר דרב שמואל בר חפני כתב
משם בעל מתיבות ולפ"ו נמצא שהנאון

מיייתי בשם בעל מתיבות אבל ראיתי
דברי הרמב"ן הנזכר והדבר מבואר דמ"ש
ובעל מתיבות הכי ס"ל הם דברי הרמב"ן
ואינם דברי הנאון כאשר חשב הרב
הנזכר קסב) :

[ינס] **מ' מתנה** חיבר רבינו שמואל ך'
חפני נאון כ"ב המעתיק
פ"י המשנה להר"ם מסדר נשים החכם ר'
יעקב בן עכסאי בהקדמתו שם :

[ינס] **מתנות** חיבר רבינו סעדיה נאון
הזכיר הרמב"ן בחידושי
קדושין דף יו"ד ע"א מהספר קסג) :

[ינד] **מתנות כהונה** (ע' רנה רנות) קסד) :

[ינח] **מתת**. מ' מדינים הזכיר מהר"ר
ישראל מברונא בתשובה

קסח) הביא דבריו מהריב"ל ח"א סי' י"ח :

[ינס] **מתת יה** דרושים להרב מתתיה
דרשן מק"ק פראג עד
ספר דברים קסו) :

קונטרס אחרון

[א] **מצות**. בענין המצות תרי"ג. הנאון בעל
הלכות גדולות בריש ספרו הוא היה
מונה ונמשכו אחריו הרבה גדולים קמו) ומהם רבינו
אליהו הזקן בעל אהות רבינו האי נאון. והנאון
רבינו יצחק בר ראובן שהיה בזמן הר"ף. ורבינו
שלמה בן גבירול שהיה בזמן מהר"י ך' מינאש
כמ"ש במערכת האליף (עיין אזהרות) ורבינו
אליעזר מהיץ בס' יראים שראיתיו בשלימות בב"י :

אמנם מודעת זאת דהרמב"ם אריה שאג על מגין
בה"ג והזכיר ספר מצות ובדברים הבאים
ישרש י"ד שרשים לדחות דברי בה"ג וכך היה
מונה מגין מחורש. אך הסמ"ג נחלק קצת עליו
והרמב"ן יצא לישע בה"ג והזכיר סי' אחד על זה.
ומימי דבר שבמגין עשה מגין אחר לדעתו שלא
הסכים

הג"ה מנחם ציון

קלט) ונדפס גם עס פ"י מגיד משנה לח"א זה מקרוב נדפס עס פ"י עס על לנעל סי' הכרית : (פ"י ידידי
החסיד מו"ה אברהם ליינניג ז"ל מקראטוב) :

קס) וז"ע על בעל ס"ד דנשמות הספרים מזכיר למונה את פ' משפט נדק. ונשמות המחברים מעטים שמו כל
עיקר (ח"א שאלניקו ש"ע וח"ב שם תקנ"ה) :

קמא) ואולי הוא מ' מפני העולם להרא"ע הוכח כפי מקור חיים פ' אומר וכן כאלל יוסף פ' פקודי פ"ג ובס'
פורת יוסף להר"י טיטאק דל"ג ע"ב :

קמב) וכן מלינו כראשונים שהביא בשם מתיבתא עתיקתא או מתיבות עתיקתא וכפי הנראה הוא כעין קובץ מצי"ת
הקדמונים :

קמג) ונפס"ד מחסרו לרבינו הרא"ש פ"ט, ואפשר דשנים המה :

קסד) נדפס פעם ראשונה קראקא שצ"ו ומ"ס כספ"ד נדפס פעם ראשונה שצ"ד הוא טעות כמחכ"ת. ואח"כ הופיע
בו המדפיסים כשה ומה דברים להכניח מקחם וכן לא יעשה ולעבור על כל תוסף :

קסה) מ' רב ופכ"ת מהר"י סי' ק"ן ופסקי מהר"י סי' קמ"א :

קסו) ומכנה ר' מתת' לינרמן כסדר חו"ס אשר לשל דיין דק' קראקא :

קסז) חו"ס הראשון כס' עזר הקדוש ופסח זה שהוסכם שמיין המלות תרי"ג המה (שס"ט ונמ"ד) הוא רק מ"ס
דעת ר' שאל"י סוף מס' מכות ואכתו נא נכמך כפירושו כענין פסק הלכה אכל נמנון על סוגיות התלמוד פ"ט .

יש מהם ברוב מנין ויש מהם באיזה פרטים:
וכבר בא חכם הנאון הרב שפתי כהן וסידר ספר קטן פועל צדק אקריי סדר המצות על סדר הפרשיו' ובמה הצד מנין כללי ומנין העשיו' ומנין הלואין על דעת הרמב"ם בסדר קצר ולישנא דקרא נקט לשון המצות, וכהן משמיע ללמוד הסדר הזה בכל שבוע, ובאמת כי טוב מאד לשמוע אל הכהן הגדול ואל לילוו מעיניו המצות, וכן כתב הרדב"ז בתשובה שעשה סדר קצר ברמזי המצות ותמיד היה סי' זה באפונדתו לא יסור ממני, וגם הרב החסיד מה' משה בצוואתו לבניו והיא בדפוס הזהיר מאד ללמוד תמיד מנין המצות בדרך קצרה כאשר כתבם הרמב"ם בתחלת ספר המדע ע"ש:

הסכים לכה"ג, וגם הראב"ע בסי' יסוד מורא הפליא לטעון כנגד בעלי האזהרות עש"ב, וגאון עיוני הרב פרשת דרכים בדרך מצותיך פור'ש לעשות לו דרך לבאר ההפך בין הרמב"ם לסמ"ג והרמב"ן: **ואולם** שלמים וכן רבים בחרו במנין הרמב"ם כהרב החינוך ודכותיה מהאחרונים, ועל השגות הרמב"ן תריץ יתיב מהר"י ליאון ו' צור בסי' מגילת אסתר והרב לב שמח והרב קנאת סופרים מליצים בעד הרמב"ם גם כן, והרשב"ץ בסי' זהר ארקיע עומד לימין הרמב"ם וזמנין דמכריע כבה"ג או כהרמב"ן, ורבני הדור האחרון הרב דינא דחיי ורוב דברי אמת והרב מרגליתא טבא והרב מהר"י עייאש בספר זאת ליהודה עמדו למנין ושקלו וטרו

נ

א"א דשם כתוב אל קוסמטניני, וגדפסה בסוף ספר נגיד ומצוה דפוס קושטנינינה. שוב ראיתי בספר סדר הדורות מ"ש בדף מ"ז ע"ג ונראה משם כי הרא"ה הלוי הנזכר שכתבה לא היה בזמן הנזכר ע"ש:

[ו] **נגיד ומצוה** חיבר מהר"י צמח ז"ל קצור מקצת כינות האר"י וצ"ל, וידעתי נאמנה כשנדרפס באמ"ר היה ברשות מורנו הרב הגדול מהר"א יצחקי זלה"ה אשר נמצא בעת ההיא בשליחות עה"ק והוא השמיט כל הדברים עמוקים, ולכן אל יתמה הקורא על הרב מהר"י צמח ז"ל דקרי הוא ופרי תלת, ואחר זמן רב בא לידי ס' קול ברמה מהרב מהר"י צמח ז"ל וכתוב שם שחיבר נגיד ומצוה באורך ואח"כ בקיצור ולא הרשוהו מן השמים להרפסו, ונראה שזה שנדרפס הוא הקצר ואפי' זה הקצר לא הודפס כולו ה':

[ו] **נתר שלום** לכמהר"ר שבתי ויגשורה זלה"ה על ש"ע א"ח והיה

תלמיד הרב המו' כמהר"ר פארוו זלה"ה:

[ח] **נובלות חכמה** (עיין אל"ס):

[ט] **נודע ביהודה** שו"ת על ד' מורים

חיבר הנאון מהר"ר יחזקאל

[א] **נאות יעקב** להרב החסיד מהר"י אלנאוי שו"ת ודרושים

בשבתות של ד' פרשיות ופסח ושבעות ובסופו מענה לשון קונטרס נחמד:

[ג] **נאמן שמואל** שו"ת להרב שמואל יצחק^א מרבני שלוניקי

בזמן הרב כרם שלמה, עיין בנדרפס סוף מערכת שי"ן (עיין מ' שמואל יצחק כה"ס):

[ג] **נאספות הם** תשובות כ"י מרבנים זונים מכמה מקומות אשר נמצאו

באמתחת הרב כנה"ג מרבנים קרמינים ואת אחרונים ירוחו היא קבצן ויקראם

השובות נאספות, ורומז עליהם בספרו הנורא כנה"ג כמ"ש מוריני הרב מהר"י

הכהן בעל בתי כהונה בהקדמה שבס' כנה"ג א"ה (מידו היתה זאת ולא הוזכר

שמו). וכה עשה הרב יד אהרן א"ה ח"א אשר שם לו קונטרס תשובות נאספות והוא

מכלל הספר:

[ד] **ספר הנבואה** (עיין הכמחא רכתי) ב':

[ה] **נבואת הילד** א' אמרו שכתבה הרב ר' אברהם הלוי.

ואפשר שהיה בסוף האלף הה' שמזכירי בספר מסעות בנימן שהיה שנת תתק"ל

הג"ה מנחם ציון

(א) ז"ל יצחקי:

(ב) וע' שו"ת פקוק להרמב"ם פ"ח:

(ג) ובי' נקרא נחמן חטופה מכפר כרעס נולד לנאבי' ב' פנחס ש' ת"ך לתורכן ובי' אל"ס י"ב בנה ולו סתחל לדבר ולהתנאחלות, על מלחמות ותלאות הנמלכות עד וכל ליליו נגאל ורב טוב לבית ישראל, ומת:

(ד) והיו עמו וכו' מפי' שכו' ירושלם ופס"ד כ' ד' שמואל הגדול עשה פ' עליו:

(ה) ותחת יריעות משכנותי כמל"ס נגיד ומל"ס בכת"י הסופר מו"ס יבואע הלוסקר וכתב כס' תפ"ס י"ב נו יתור מהנדסם (וכעת כולו כניכיליטיקו דק"ק קרלוקה):

[יג] **נזר הקדש** באור למדרש רבה סי' ראשי' גדול בכמות ואיכות וע' לעיל מערכת יו"ד (עיין מ' יהאל מילל מלונגה כח"א ח) :

[יד] **נחל איתן** עם פרח לבנון דפוס ברלין. ועיין לקמן במערכת פ"א, (עיין פרח לבנון) :

[טו] **נחלת ליהושע** שו"ת לרב יהושע צונצין. עיין בנדפס :

מערכת יו"ד (עיין מ' יהושע צונצין כח"א) :

[טז] **נחלת אריאל** פ' על מס' סופרים ט' כמ"ש

לקמן במערכת סמ"ך בס"ד (ע' ממ' סופרים) :

[יז] **נחלת בנימן** עיין במערכת מ"ת (ע' עמי המלח) יו"ד :

[יח] **נחלת יעקב** על פירשי' בחומש ספר נחמד ובו השגות

על הרא"ם הרבה אך יש מהם אשר כסא הרא"ם נקי ואינה השגה. והוא בנו של

הנאון הרב משאת בנימן, ועמ"ש הרב משכנות יעקב דף קע"ב ע"א :

[יט] **נחלת יעקב** שו"ת להרב יעקב היילפרין קובץ קטן. הובירו הרב מהר"ם חאניו בספרו לקט

הקמח :

[כ] **נחלת יעקב** ואבני שוהם דרושים מרב ובנו אשכנזים יא :

[כא] **נחלת עזריאל** דרושים דפוס ישי' יב :

[כב] **נחלת צבי** על ש"ע א"ח ועל א"ה (י) עיין בנדפס מערכת צד"י (עיין מ' צבי תלמיד כ"ח כח"א) :

נחלת

יחזקאל סג"ל לנדא ולה"ה (י) ויש לו עוד תשובות כ"י, ותשובותיו מיוסדות על אדני הפלפול והסברא חריפות ובקיות והרביץ תורה בישראל בספריו ותלמידיו. ואם בענין גלוח כחה"מ נטה קו, מ"מ החכם בחכמתו יכיר מספריו כי רב הוא ומופלא מגדולי הדור גאון עז תהלות ישראל וגדול כבודו ודי בזה ואון מלין תבחן (י) :

[נ] **נוף עץ החיים** הוא מה שסידר הרב עיר וקריש

מהר"ם פאפירש ז"ל מכתבי רבינו האר"י ז"ל והוא על תנ"ך ומאמרי רז"ל ויחודים

ונבואה ורוה"ק וגלגולים. ויש ב' חלקים אחרים דרך עץ חיים מהקדמות, ופרי עץ

חיים מכונות ואלו נדפסו כמה פעמים בווארשא, ומנוף ע"ח לא נדפס אלא לקוטי

תנ"ך בזאלקווא והוא נוף אחר מס' נוף עץ החיים. אמנם לקוטי תנ"ך יש כ"י מגורי

האר"י ז"ל כפלים לתושיה, ובין בנדפס ובין בכ"י יש חידושי מהרח"ו ז"ל מעצמו

ונתברר לי מס' חידושי מהרח"ו ז"ל כ"י שיש בידי לבדם :

[יג] **נזירות שמשון** הגהות על ש"ע א"ח ומגני ארץ

חיברו הרב מה' שמשון חסיד ז"ל נדפס שנת תקכ"ר. ובמשניות אמשטרים חדשות

שיש שם בגליון תוספות חדשים יש חידושים הרבה ממהר"ר שמשון חסיד הגו',

ובאגרת בקורת להרב יעב"ץ ז"ל יש תשובה אחת מהרב הגו' :

[יז] **נזר אלהים** להרב הקדוש מה' שמשון מאסטרופולי

ז"ל הובירו בס' דן ידיו :

הג"ה מנחם ציון

(א) ד' פרחי תקי"ז ומהר"ת בס תקע"א. וע"כ ז"כ על כעל שדה חמד ת"ו בעלה ונסתפק' ה' וזה הסמ' לראות כמיו' בס מהר"ת ע"ש אחרי שנפטר הכנס מקודם וסוף כש' תקי"ז י"ז אדר :

(ב) א"ח כ' דתקל"ג לרב מדינה בגליון וולאדמירען וסוף תמיד תשובה נמרצה לבזב למדינת פוילין ללא אנשי פרחי ה' מעכ"ן כעדו ככל כחש ע"ש גם נדפס לו ס' אהבת ציון, דורש גליון ודרושי כלליה :

(ג) וע"ס סוד יצחק ערך גילוח כהו"מ ס' בהקד' כמעט מפי מגידו אחת שנס הכו"ב חזר בו כסופו וע' ט"ז מהר"ת ס' ז"ט וטולת מנהל ס' ע"כ במש' נדפס א"ח ס' א"ח ותתים ס' קד"ז יוסף חזון ס' ז', וז' דכל כה"ג אף שיש להמחירים טעמים ונמוקים להחזיר ע"פ הדיון עכ"ל חסיד דבר התמוה לרבים ע"ש (ועמ"ש כה"ג ש"ך כסף הס' עוד מזה) והגאון בעל זכרי אחת עמוד לימיו ע"ש :

(ד) וזה' מחובשי כהמ"ד הגדול של סג"מ יבשכר כרמן הלכרשטע ע"ש וע' שאלות יעב"ץ ת"ח ס"ג נפטר ע"ו ח"י תקי"ח :

(ה) וכן מ"י ס' משון אריות דירנפורט תל"ב והוא נמ"ה אר"י ליב כהנ"ה יצחק שפירא חת מנד"ר דק' ווילנא כהמ"ס אלה המגן :

(ו) למו"ה בנימן וואלף כהנ"ה ליפמן ומ' גם ס' שדה יער אמתחת בנימן ומשנת חסידים הונא כספרו :

(ז) למו"ס יעקב אברהם כהנ"ה רפאל מקהלקא אבד"ק ליפשיק (ובמ"ך ש' תל"ט) ובנו מו"ס במר"י ונמן מליפשיק (ד' אדר תש"י) : וזה' דרכו בלונדון חתן הרב הסו"מ דוד בקיה וואידעלוב כהנ"ה יצחק חריק אבד"ק קהלקא :

(ח) למו"ה שוראל כהנ"ה משם הלוי אשכנזי אבד"ק ערנינגר דרושי' ופשיט' ספ"ה (פסד"מ תנ"ה) תלמידו של סג"מ העב"ז ז"ל :

(יג) ומ"ס כהמ"ד מערכת ספרים אות' פ' עשרת ונחתל כ"י למו"ס ז"ה כהנ"ה כ"ך על ש"ע א"ח ע"ש אינו מנוהר ורק נחתל כ"י הוא על א"ח ד' קהלקא ת"ו ועשרת כ"י על א"ה"ע (דו"ר תכ"א) : וכן כהן אינו מטאול

מצאו כתוב כמו 'ש' שלשלת הקבלה וספר שפתי ישנים אשר טעו כמה וכמה פעמים ומי יאבד הזמן לברר טעותם. ואני הצעיר בא לדין 'ס' כתוב על קלף ישן נושן וכתוב שם הדעות שנת קנ"ב ואומר המעתיק דשם הספר 'ס' פאפיר' שהוא נייר בלעז (ב) והספר הוא דינין מלוקטים מה'ג והרמב"ם וסמ"ג וס' התרומה ואין לו יחס עם 'ס' הכתוב כלל:

[ל] נמוקי החומש לרבינו ישעיה הוקן הראשון מטראני אני השפל זכני ה' והוצאתים לאור ממקום גנייתם. ועוד זכני ה' והדפסתים בקונטרס פני דוד ככתוב שם בכל פרשה ופרשה בשמו ע"ש. והגם שיש איזה דברים פשוטים. איירי דוומר רציתי לכתוב כל הקונטרס כלו:

[לג] נמוקי יוסף כתבתי בנדפס (פיין רבינו יוסף מבינא נח"א) שהרב הנמקי עשה פ' לכל הלכות הרי"ף. ואני ראיתי נמקי כ"י על פסחים. ומרן בב"א א"ח ס' ג'ן מזכיר נמקי יוסף ממגלה פ' הקורא עומד ואותו לשון ליתיה בבאור ההלכות ממגילה. ומוכח שפ' מגילה הוא הר"ן ומרן הי"ל נמקי כ"י על מגילה:

כבר כתבתי בנדפס (פיין רבינו יוסף מבינא נח"א) שפ' ההלכות ממועד קטן הוא נמקי יוסף כאשר הכריח הרב יד מלאכי בתוכחת מגילה. והתיימא על הגהות הרי"ף שבתמתי ישרים שהם מנדולי ישראל והרב כנה"ג י"ד סימן של"ד הגה"ט אות ל' והרב עיון יעקב בנדרים דף ס"ד שחשבו שפ' מ"ק הוא הר"ן ואינו אלא נמקי כ"א:

נמוקי

[כג] נחלת צבי פ' על אבות יר' :

[כד] נחלת שבעה נוסח ודיני שמרות וח"ב שו"ת. עיון בנדפס מערכת שי"ן. (פיין מ' שמואל הלוי תלמיד ט"ו נח"א טו) :

[כה] נחלת שמעוני כל שמות המקרא והתנאי' מסודרים

בא"ב ועל כל שם מורה מקום היכן נזכר במקרא במשנה בבבלי ובמדרש רבה טו) :

[כו] נחמני ספר שחיבר רבינו נחמן בן בנו של רבינו חיים הכהן והיה מצוי למהר"י קולון כמ"ש בשרש קמ"ט יו' :

[טז] נחמת ציון דרושים נדפס ח"י הביאו סדר הדורות :

[כז] נחפה בכסף לעטרת ראשי מורי הרב ולה"ה שו"ת

ע"ס ד' מורים א"ח י"ד אכן העזר ח"מ ובאור על תוספי הרא"ם. וחלק ב' כ"י שו"ת לעט"ר מורי הרב [הנז'] ולה"ה ובאור לתוספי רא"ם לסמ"ג ע' בנדפס מערכת יו"ד (פיין מ' יונה נכון נח"א). ואחר זמן נדפסו שאריות באורי תוספי רא"ם בס' נש מקושר למורי הרב ז"ל עיון לעיל במערכת גימל (פיין גט מקושר) טו) :

[כט] ספר נייר הוא ספר פסקי דינין קדמון שמוכרים הפוסקים לפעמים.

ויש מי שכתב שהוא ס' הכלבו והוא מאומד הדעת דספר נייר לא נודע מחברו ומ' כלבו לא נודע מחברו ולכן כתבו דזהו ס' נייר ואח"כ זכה לשם וקראוהו כלבו. אבל טעו בשקול הדעת וכן תמצא במה פעמים לכותבים כאלה דמעו ברמיזנם פרצוים להבין דבר מתוך דבר. ועוד שסומכים על כל מאי דשמעי ואשר

הג"ה מנחם ציון

כ"כ והפתח לבין הכס"ד, ועל כס' הוא יאל עניו עוררין דתכחזרו דלא ממנו יאלו הדברים ורק נחלת אבות הוא לו זה מה שלקט מרבותיו הוא הכ"ח ויבואו בו ולא ממנו יפדלו, וגדפס ע"ז יקר כסדות"א כר"ס נחלת לבי וסדלא רכס פרי"ת ממנו פריין ורביין הוא הגאון בעל תו"ע וכו"מ שפסטייל כליו ואלו גאונים ובעדים נחתמין וכן לו שבת' למאז הוא ומתליטין האמת לאמתתו שאינו מתלבט בעליות שאינו כלו ח"ו:

(יד) למורי"ה ז"ה כ"י נחמני הדין טובס"ר מקדלקא תלמיד הכ"ח (דו"ח ת"ך) : והג"ה שמתה הכסן כמ"ה גרסא כהמ"ס שמות על סדר גיטין כותב על המח' הוא שבי' חריף גדול ודין כסחרי תורה למאז וט' ע"ש :

(טו) ונחמ"ס כהנ"ה ש"ן חס על כסדר נדפס עם כחור להג' מלביב כהנ"ה שאלו ומכ"י :

(טז) ועוד קודם לזה כסדר קמ"ה וע' כ"כ כלכו ס' טרפות הרי"ה ע"ש :

(טז) למורי"ה מנחם ליון כ"י זמן ש' נגחי תלמידו של בעל תולדות נח על הכותב וע' פליטת סופרים ח"א :

(יט) ונחמ"ק ירובל"ה ש' תר"ג נדפס גם ח"כ מתכונתו עם קונטרס פרי ממרי סוגי הדין פ"ד פרי חזק ומרי תואר ועל פ' קמ"א :

(כ) חסו מנח"ל נכ"ר ספ"ז שבי' לנשין כלי פסיר וכו' וע' פ' המכניות למנח"ס ור"א"ש פס"ז דכלים :

(כא) וכן חסב תח"ע זמן פ' הכלכות לינמות ולמנהדרין ולא כמ"ס דינ"ס ינמות פ"כ ס"ג ונח"ה ח"ה"פ ספ"ג פ"ד, ונחמ"ה ח"ך ס' כ"כ כמל"ס דפ' כרי"ף לנ"ך ונ"כ הוא למנ"ק ע"ש :

נמוקי יוסף כבר לעיל מערכת יו"ד (עיני רבינו יוסף חנינא כה"א) כתבתי שעתה נדפסו חידושי לכתובות נדרים שבועות:

נמוקי יוסף, למס' ע"א הוביר הרב מהר"ש חיון בתשובותיו סי' נ"ו שהיה בידו בכ"י:

נמוקי יוסף לרבינו יוסף חביבא ז"ל חומר מנוע נאוני ספרד

כך ראיתי בכ"י. וראיתי בדרשות הרב מהר"ם ו' חביב ז"ל כ"י הרב המחבר גט פשוט שכותב שם היחס שלו עד הרב נמוקי יוסף ז"ל. ודע שהרב נמוקי יוסף כתב חידושים על כל הש"ס ומלבד זה עוד הוסיף וביאר כל הלכות הרי"ף. והמיד מחבר דברי הריטב"א כידוע, וראיתי מי שכתב דרכו של הרב הנמקי ז"ל ה' מהר"ם תלמיד הריטב"א ז"ל והרב הנמוקי מכיב כמה זימני דברי הר"ן וקורא אותו הרנב"ר כי הר"ן היה בר ראובן. ומוכיר הרב הנמקי הרב המגיד בפ' הרי"ף למועד קטן:

נמוקי שמואל חיבר מהר"ש צרפתי להליץ בעד הרמב"ן על מה שמקשה ע"יו הרא"ם ז"ל (כב):

ספר הגמיונות (עיני הכמתא רבתי):

נפך חלק מתשובות הרב מה' אברהם שוואה הוכירו בשו"ת בית יהודה להרב המפורסם מהר"י עייאש דף קי"ג. והרב מהר"א שוואה הוא זקנו של הרב מהר"ש צרוח הרב המחבר פרי צדיק כמ"ש בהקדמתי לס' התשב"ץ מהרשב"ץ. ובס' התשב"ץ בסופו בחלק רביעי הנקרא חומ המשולש יש תשובות מהרב מהר"א ו' שוואה הנז':

ס' הנפש להרמב"ם (עיני שער השמים):

הנפש, מאמר — (עיני הרמ"ע מפלנו כה"א). כ"י:

נפתולי אלהים פ"י על ספר רבינו בחיי (הידרנט ס"ו)

על התורה ונדרס. כ"ד וראיתי למהר"ו זצ"ל בס' כ"י שמביא כמה דברים ממנו:

נפתלי שבע רצון דרושים על התורה נחמדים חיברו

מהר"ר נפתלי בן מה' שמעון גינצבורג ונדרס שנת תס"ח:

נצה ישראל להגאון מה' ליווא אב"ד מפראג נדרס שם

בפראג ש' שנ"ט:

נצה ישראל כ"י ר"ת נצה נוטריקון צירוף חשבון והוא על

התורה חיברו כמה יהודה מהללאל בכ"ר מצליח מלאקווילה בעיר פוסמורנו שנת שע"ו:

נקודות הכסף להגאון הש"ך השנות על הרב

טורי זהב י"ד כ"ה ודע כי באש"ל רברבי דפוס חדש אמשטרדם של ר' הירץ שהדפיסו נקודות הכסף ואיזה ענין מפר"ח וכנה"ג. ס' נקודות הכסף הושמש ממנו כמה דברים. וצריך המעיין אם בא להקשות על הרב ט"ו שיהיה לפניו נקודות הכסף עצמו כלומר שנדרס בפני עצמו לחוות בנועם דבריו אם עמד בזה:

נקודות הכסף פירוש שה"ש לכמה"ר אברהם

לאנייארו נדרס בויניציא שנת בשנ"ה כ"ו טובה ושם בהקדמה כתב שה"ל פירוש על התורה וחמש מגילות וכתובי':

נר ישראל כך אמר הרב מגן אברהם שקרא שם ספרו

ר"ת נר יפה של רבי אברהם לוי כמבואר בהקדמתו בנ':

נר המזרחי חיבר כמהר"ר ישראל מאיר מזרחי הרב

המחבר פרי הארץ שו"ת. באור לתוספי הרא"ם לסמ"ג הל' חנוכה כ"י:

נר מצוה להגאון מהר"ר ליווא אב"ד מפראג קונטרס

בחנוכה

הג"ה מנחם ציון

(כב) נדרס כה"ד ש' תע"ח וח' עוד ס' דברי שמואל וכן ערוגת הכסף על מס' שבועות ומעולות ספרים על פ"א נסער בן ג' שנים ב' מנחם תע"ג:

(כג) גם רבינו ש"ט פלוקרס ח' ס' הוסף נדרס זה פעמיים ושלם לכוז תקי"ב וכווארשא תרכ"ג ותמ"ח עם כלור יקר לת"ח:

(כד) למ"ה נפתלי ברי"א טריווים ז"ל נדרס (הידרנט ס"ו) ופעם ב' עם מפתחות למו"ה מנחם אשכנזי (פירארה שט"ו):

(כה) נדרס פ"א בנ"ה משה כ"ז ש' תול"ל עם ה"ה ומוספת נוסף משלי ופעמ"ג יו"ד ס' ז"ט שפתי דעת סק"ט, ואנב ארחא מלאתי כנון להעתיק כלן מ"ש בשלחית ליון ת"ח דש"ך ס' אלל העו"י וכו' לסיק וכמ"ש

בהקדמת נקודות הכסף ע"ש:

(כו) ל"ל כש"ס פוכ"ה וס' חתנו של בעל כלי חמדה:

מהמפרשים ונפך מדליה יא' והרב המופלג בחכמות למודיות מבעיות אלהיות ושם לו בנב' ופוסקים ודרשות האיש היש"ר מקנדיא בסוף הקדמתו לנובלות חכמה הפליג בשבח הרב מנשה הנז' כי הוא איש אמוניי אב בחכמה ורך בשנים פאר החכמים וצפירת עפירת עפירת עמנו בעיני העמים מחבר חבורים מחוכמים. ואיתו יום יום ידרשון חכמיהם האלהיים לשמוע חכמתו ונהרו אליו כל הגוים עכ"ר :

[מט] **נתיב היים** להגאון מהר"ר נתנאל ווייל הנהות על א"ח ומג"א ומ"ו נדפס מחדש יב' :

[ג] **נתיב הישר** הוכירו הרב לחם הפנים בח"כ סי' רמ"ד יג' :

[גא] **נתיבות**, זימנן דקדו לס' רבינו ירוחם ס' נתיבות :

[גב] **נתיבות משפט** חיבור מופלא על קצת ספר מישרים לרבינו ירוחם יד' ועיין בנדרפס מערכת ח"ת אות כ"ג (עיין מ' הייס אלגו נה"א). וכתב הגאון הרב המג"ן להגאון הרב שער אפרים סימן ע"א דקדושתו הוא בס' קדוש ונודא נתיבות משפט וישלח אחריו לקושטנדיא שיהנה מאורו כי רב מומחה ובקי הוא :

בחנוכה בסוף ספרו אור חדש פי' על סנילת אסתר דפוס פראג שנת ש"ס כ"ו : [מו] **נר מצוה** פירוש אזהרות לר"מ פיזאנטי ונדרפס בקושטנדיא שנת שכ"ז וכתב שם שחיבר פי' ירושלמי סדר זרעים וחידושי מסכת קידושין ושאר ספרים כח' :

[מז] **נשאל דוד** תשובות להגאון מהר"ר אופנהיים כ"י מוכירו הרב מהר"ם חאניו בלקט הקמח שלו וקצת מתשובות הרב עלו בס' חוות יאיר ובספר שבות יעקב, וקצת מחידושו נדרפסו בסוף שיורי א"ח דפוס קושטנדיא ובתחלת ס' בית יהודה למהר"י בן נסן, אבל ס' נשאל דוד ושאר חידושו לא נדרפסו. וגדולי ישראל קצתם היו זורקים שלא להדפיס ספרי חידושיהם כחיותהם. ובאמת אמרו מן הזהירות שלא תרבה להזהר, כי זה גרם שנאכדו הכתבים חבל על דאבדון. וע' בס' חזון עובדיה מ"ש ומעשה חזא : [מח] **נשמת חיים** (א"ד תי"ב) חיבר הרב הפילוסוף מ' הרב הפילוסוף מ' מנשה בן ישראל כ"ט אב"ד ומ"ץ ודרוש טוב ומרביץ תורה בקק"ס אשר באשטטרדם להוכיח במישור אמיתות דברי רואל בכמה ענינים ⁽⁷⁾. וחיבר כמה ספרים נחמדים כלשון לעז לזכות הרבים ומהם ס' המכריע ד' חלקים על הנגיד (קונסיליאטור) מלוקט

ס.

[ה] **סאה סרת** להחכם רפאל נורצי מוסר ^(א) :
[ז] **סבריוסף** (עי' מ' וידאל נרפתי נה"א) ^(ב) :
[ז] **סדר אליהו** רבי אליהו קאפסאלי מעשיות מאותו זמן כ"י עכ"ל סדר הדרורות ⁽²⁾. ואני הצעיר ראיתי ספר

הג"ה מנחם ציון

[זד] ונפ"א חו"מ סי' קמ"ג סק"ד כ' וכ"כ מהר"ל מפראג בס' נר ישראל דמ"ז פ"ט :
[כה] גם ח"י ס' חקת כספת על סגרת פסח ויבט אלוק"ם על סדר הוכחות ולא כדפי' כס"ק פ"ט :
[כט] ומ"ס כפל פטורי העמודה שם דף קל"ז מנכ"ה בן יוסף הוא ע"ס ואולי שם משפחתו סי' בן ישראל : (וכן נכדו סי' קהל די חזרונתא סי' מיכסטר גרינעליא) :
[לס"ד] ונכ"ס נחמת חיים אשר כתב בלבון רומי קורא על עמנו חוסר חנוכה י"ב מלך חמו מ' רחל מולרס שבתה ממשפחת אברנעאל וע"ס אברנעאל ובר"י י"ב ועי"פ זרע קודש מלכתה כסופו :
[לא] גם ח"י ס' פי רכס משפחת על סגרת מתנ"ך (א"ד ל"ד חס"ו כ"ז) שפס בדורס דקדוק חולר דינטי ס' מקום ישראל ס' תחת הפתחים וס' נדבות ס' דברי ימיים ממות יוספיין עד חיי סרס ופי' על דניאל וזנת החי' ש"כ בלבון ספרדי : ועתה מ' ס"ז ובהג"ה מ"ן שם חות מ"ד :
[לב] וזכר דבריו נלקטו מספרו קרבן מנחם ואם מוקשים כמה במק"א ונח' דרשו וחקרו וכנראה שהוא מלוקט פי' אחר :
[לג] והוא פה"ת ודורס סמינין סדרי ספרשיות (דינספרט חפ"ב) למו"ס נפתלי' הי"ס כמ"ס יונתן מפניק חפ"ב כנ"מ חלחן ז"ל גם ח"י ס' דרך סיכר נדבות לנגלם שניל סיכר על סדן עלך שפ"ס :
[לד] ד' קושטא ש' נפתלי' ועתה מ' י"א :
[א] ד' מנוכס סכ"ל ופס ס' מרפס נגלס חתים ותוכחת מנוכס (וויניציא שליט) וסי' נקרא רפאל בלחם מנוכס :
[ב] ופי' על המסדר בן יעקב ח"ך סכנים ס' סכר יוסף בלחן כלא המ' בעלמו סי' כורז ומילידו (וע"ס ככר חלחן דקט"ו ודכס לפי ד"ה) :
[ג] וסדר מנחם ס' אליהו כוס לר"ה הלוי מחובר על הנסים הנעשה בליל קנדרית נירח מנחם מקי"ט (מנוכס תק"ס) :

זה חס' הוא תנא דבי אליהו שמתחיל ויגריש שהוא בגימט' תנא דבי אליהו כמ"ש רבינו הרוקח בריש ספרו:

ועוד נעלם מהם מ"ש רבינו הערוך ערך סדר וז"ל סדר אליהו רבא וסדר אליהו וזוטא בריש גמרא דפ' שני דייני גולות וכו' ודאמרי בגמרא תנא דבי אליהו כלהון בגווייהו עכ"ל ה'. וכן הדבר מבואר ומבואר כי כל תנא דבי אליהו דמייתי הש"ס או הילקוט או רובם הנה הנם שם ובפרט הני בי תרי דעלייהו קאי הרב באר שבע ההיא דמייתי הש"ס בסנהדרין דף צ"ב הוא בסוף סדר אליהו רבא אלא דיש שינוי בסוף. ותנא דבי אליהו כל השונה הלכות דעל זה דיבר הרב ב"ש בתשובה רבא בסדר אליהו וזוטא מ"א. ועוד תימא על הרב באר שבע ועודם בקיאותו אדין נתפסים שהוא תנא המוזכר בהקדמת הרמב"ם. במקום למצוא איה איפה הוזכר במשנה או ברייתא דמוכר אליהו לשם תנא:

הגם הלום ראיתי בסדר הדרות הנדפס מקריב דף ע"ו ע"ד שהביא דברי הרב באר שבע וגמשיך אחריהם והביא מ"ש בפסחים דף צ"ד תנא דבי אליהו ר' נתן אומר וכו' ובערבי פסחים תנא דבי אליהו אעפ"י שאמר ר' עקיבא. ואם כדברי הרמב"ם כי תנא דבי אליהו קדמון איך אומר בשם ר' נתן ור"ע וכו' ע"ש. ותמנהי על רוב בקיאותו מדוע קטנו בסוג אחר ושתק להרב באר שבע והרי בסמוך הוזכר ס' זקוקין דנורא ואיך לא זכר דהוא סדר אליהו דמתני לרב ענו. ותו מאי קאמר כדברי הרמב"ם וכו' אטו הרמב"ם הוזכר תנא דבי אליהו בהקדמתו או דיבר על זה הלא הרב באר שבע הוא אשר חשב כי אליהו המוזכר שם להודיע קאי וכן העתיק הוא לשון הרמב"ם והשאיר אחריי עיני בן הקף ופשוט כי הוא תיבה אחת אליהועיני ושם אחד הוא וזכר במשנה פ"ב דפרה והוא בנסתתנו אליהועיני ברא. אמנם הרב סדר הדרות הביא זה על המשנה בסמוך ולעיל בזה הנו' בלי ה"א. ולכן חשב דהוא אליהו לתוד עיני בן הקף לתוד. וכן בראה דהרב סדר הדרות חשב דמ"ש בבראיתא רבה פ' וירא דף ב'ז אליהו עיני הם שתי תיבות וכן הביאו שם. ובדורו כי שם אחד הוא אליהו עיני ועמ"ש הרב תו"ש פ"ג דפרה. ותימא עוד על הרבנים דהרי הרמב"ם אינו מוכיח כי אם התנאים שהוזכרו במשנה ולא שם במשנה לא יש שם אליהו בתנאים ולא שם עיני בן הקף:

וכן מוכח מ"ה הגרומה ס' קליה כי תנא דבי אליהו הוא מה שלמד אליהו וזכר לסוב לרב ענן ע"ש. ובמקום אחר כתבתי עוד בזה בסדר ו':

סדר

הנ"ה מנחם ציון

(ד) הוצא מדבריו כ"פ כש"כ כשם סתם כרייתא וראה נא מ"ש בעל עקב יוסף כשם ח"א עין יעקב שבת ק"ז פ"ב דמ"ש ר"י"י שם ד"ס הטעמין וכו' כינים מתחילת הוא ולא ידענא היכא תינא פ"ס וסווא לנדיא בתנא דכ"א (ח"א פ"ו) וכן מ"ש הפשוטין ג"ל ה' טעמין וכו' תיבות כס פ"ס ודפתיח:

(ה) ויפ"ק דריש דברי הערוך שם מלאים הכי"ס פ"ס, וכן נעלם מ"ש ח"א ודפתיח: יעקב לרי' לואלנא כ"מ דס"ס כשם ס' הפסדס דמ"ש אליהו הוס שכית כמתיכחא דרבי וכו' דכ"מ שזכיר אליהו ר"ל שבי' גימטס חתם וכן מופלג כחכמה ונדרס"ק ויפ"ק קראו כשם אליהו ע"ס וקטני זה ח'י' לכאורס בנזכר וקדח וז"ל ורוא אכחתיא כספרי דלדס קדמא דלארז דליטון תולדות דעלמא כותא חדא ימות לעלמא בלרעא ויחלכב בגוואל אליהו כמ"י ע"ס והמנס מ"ס כשם ס' הפסדס דכ"מ שמאלא אליהו כתלמוד וכו' ח"ן זה כללל דמא יענה למ"ש כש"ס (כ"מ ק"י"ס) אכחתי' רנא לנאליה וכו' דברי' ועינ' לנ"ס וכו' פ"ס ודתיק מלוד לומר דזה רק ע"ד מלאה הוא:

(ו) ולפ"ס דמכ"א פ"ב כו"ל ונכנס סעוד של כ"א מימות הכשיח יולא ח' מלות שנה וכן בסוף ח"א כמתיכח ככית עד כפשי' ס' מלות שנה פ"ס כתי לפניך דכ"י מי כמלאה ח' מלות שנה רב ככיתא גולן וז"ל ולא פסיר כמתיכח מזה כלל וכיכשות יעקב שם כ' דטוא כמתיכח וז"ל:

ספר כ"י ושמו דבי אליהו ולא סדר אליהו ורובו סיפור צמיתה מלכי העוסמאנלים ומלחמתם והצלחתם ואביוזרייהו:

[ז] **סדר אליהו** שו"ת מהר"ר אליהו אלפאנדארי מובא בפרח שושן עכ"ל סה"ר. ונדפס בקושטנדינא ונקרא סדר אליהו רבא וזוטא להרב הנו' והוא שני שערים בדיני עיגונא כפלפול עצום ובסופו שו"ת שייכות לטור א"ה רובם בעיגונא. וחלק ב' הוא קונמרס אשר יסד הרב קצור מכל דיני האחרונים בעיגונא כסימנים וסעיפים ונדפס בסוף מכתב מאליו להרב הנו':

[ח] **סדר אליהו רבא וזוטא** (ע' סדר אליהו לפני זה):

[ט] **סדר אליהו רבא וסדר אליהו וזוטא**. הוא תנא דבי אליהו ונדפס בוויניציא ד' ושוב נדפס עם פירוש זקוקין דנורא ובערוך דאשא. עיין לעיל מערכת זיין. (עיין זקוקין דנורא ובערוך דאשא):

וראיתי להרב באר שבע בתוספותיו לפ' חלק דף צ"ב שכתב על מאמר תנא דבי אליהו דמייתי החס וז"ל תנא דבי אליהו תנא לחשוב שזה אליהו הוא אליהו הגביר אלא הוא התנא הרשום בהקדמת זרעים לתרמבים אצל חזני המעטל סוף פ"ו וכו' ע"ש והביאו בספר רגל ישרה. וכ"כ עוד הרב באר שבע בתשובותיו קרוב לסוף הס'. והביא דבריו הרב שיורי כנה"ג איה אחר רמזי הסוגיות בבאור דברי הכמים ע"ש:

וזה לי למעלה מחמשה ושלשים שנה שתמתי על הגאון הרב באר שבע בזה דמה שהוזכר הרמב"ם בהקדמתו הוא אליהועיני בן הקף והוא שם אחד אליהועיני ולא אליהו לתוד ועיני בן הקף לתוד. וכן הוזכר שם בהקדמות הרמב"ם פ"ב ופ"ד. ועוד הדבר ברור מאד דתנא דבי אליהו הוא אליהו וזכר לטוב. והוא מאי דתני אליהו לרב סדר אליהו רבא וסדר אליהו וזוטא כדאמרין כמתיבות דף ק"ו. ונדפס ספר תנא דבי אליהו בוויניציא שנת ישמ"ח ואח"כ נדפס בפ"י דרב הנקרא זקוקין דנורא בעיר פראג

וזמא לגאון, סדר עולם כללים להרמב"ם
סדר עולם דינין לרבינו שמחה. כמתבאר
ממ"ש בח"א וח"ב ע"ש (ע' אה"י):

[יג] סדר עולם חיבר הרמב"ם מכללי
הש"ס כמ"ש גופי הלכות:

[יד] סדר עולם חיבר רבינו שמחה
תלמיד רש"י מדינין

[יז]. והרא"ש בתשובותיו כלל פ"ד סי'
ג' דיני נחלות כתב וכן פסק רבינו שמחה
בחיבור שלו הנקרא סדר עולם. ובס' קירא
הדירות כ' ריש דף י"ח דרבינו שמחה
חיבר ס' דינין כמ"ש הרא"ש בתשובה
וכו' ע"ש. ועתה ראיתי באסור והתר
הארוך כלל מ"ה אות ו' שמביא מרבינו
שמחה בסדר עולם בדין אסור והתר ע"ש
כנראה שרבינו שמחה חיבר בס' סדר עולם
דיני ממונות ודיני אסור והתר:

[טו] סדר עולם זמא כתב מור"ם
בסיף ס' יוחסין

שחיברו רבינו יוסף טוב עלם. וכצמח דוד
שנת התפ"א לא"ף ה' חולק וכתב משם
מהר"ר סיני בר בצלאל שחיברו גאון:

[טז] סדר עולם רבא זמא (א) נדפס
מקרב עם

פירוש קצר אשר פי' הרב מהר"ר יעקב
בן הגאון מהר"ר צבי הנקרא הרב יעבץ
כידוע:

[יז] סדר רב עמרם (ב) הוא ניהורב
עמדם שכותב המור

משמו ודלא כהרב ראש יוסף א"ח ס'
תרצ"ג. והוא רב עמרם בר ששנא ריש
מתיבתא דמתא מחסיא, כ"כ בסדר רב
עמרם כ"י. ומצאתי כתוב שתלמידיו
חברוהו ונתיחם לרבים:

[יח] סדר תנאים ואמוראים מזכירי'
התוס'

והראשונים. והיינו שהגאונים כתבו סדר זה
כפי מה שקבלו מדור דור (וע' בסוף האות):
סדר

[ז] סדר ברכות (עיין מהר"ם מרענבורג
ד"ה מהר"ם חיבר פי'
סדר עהרות וכו' נח"א):

[ח] סדר הדורות מהגאון מהר"ר
יחיאל אב"ד

דק"ק מינסק (קארלסבורג תקכ"ט)
ובחלק התנאים ואמוראים הן הראנו
את כחו בתלמוד ועוצם בקיאותו דכל
רו לא אנם ליה כאשר יסתכל המעיין ושם
נאמר שהיה נכד הגאון מהרש"ל חושר
מנוע רש"י ונצר משרש התנא ר' יוחנן
הסגדר, והגאון ז"ל עצמו דף קי"ד ע"ב
כתב שיש בידו מגלת יוחסין וכתוב בגוה
דוכרנא ע"ש. ועוד חיבר על ד' ש"ע
ושו"ת ודרושים וס' המספרים וס'
הכנויים וס' המעמים וס' אכן הטועים
וילקוט מכמה מאות ספרים. וכללי הש"ס
וכללי חכמת הקבלה ופי' פרקי אבות ככתוב
בפתח השער, והרגיל בו יכיר גדולתו
כי הנבלי והירושלמי והמדרשים כמאן
דמונה בביסמיתיה, והקדמות הארוכה
והנוראה ותקוני הש"ס שאחריה וחלק
התנאים והאמוראים מבהילים את הרעיון
מראות נפלאות ופלאי פלאות בקיאותו
וחפ"ש מחופש ככלהו סגרי דבי רב אשר
היו עמו במחיצתו:

[ט] סדר היום פי' התפלות בפרד"ם
ורדנים השייכים ומוסר

גדול (י) להרב משה ו' מכיר חד מרבנן
קשישאי בעה"ק צפת ת"ו, ועיין בנדפס
מערכת ס' אות נ"ה (ע' מ' משה ו' מכיר
נח"א):

[י] סדר עבודה (ע' הרמ"ע מפאני, מ'
משה קורדוזכר נח"א):

[יא] סדר העבור (ע' רבינו סעדיה גאון
ד"ה כחכ ר"ת וכו' נח"א ט):

[יג] סדר עולם יש ארבעה, סדר עולם
לתנא ר' יוסי, סדר עולם

הג"ה מנחם ציון

(א) וז"ל מרבי הכנויים וזה מירב נדפס סדר הדורות ע"י ידיד הרב מוסר"ן משי"ל ממנסק וכנס ספר"ד שלם
עם הגהותיו יקרות ופנים חדשות כלו ללא, וכנשפלו זכר לנו שם ג"כ חיוה פעמים ע"ס:

(ב) עס פי' קהלת (דו"ץ שס"ה):

(ג) וס' קרא אותו כנס סוד העבור:
י"ד) הר"א פוגלד בהנהגותיו רוצה לנחלים דאין זה ר"ש תלמיד רש"י ורק ר"ש משפירא רבו של הדוקת ורבינו
אבינדרור כהן ורבינו מהדוקה ס' שפ"ט ע"ש ונאמת נע"ק על המהמר כזה אחרי כפוא עלמו העתיקו לקמן
אות כחות לשון דוקה (פ"ל מ' ג"ג כחות ר') בהזכירו רבותיו של הדוקה ע"ס והדוקה מעתיק שם כל דיני תפיסה
מס' סדר עולם לרבו רבינו שמחה ע"ס וספ"ל ס' י"ט:

(ד) כמילא ש"ס) ועס פי' יעבץ אלקינה תקיין, ועוד עס הספוט ותקונים לת"ח כוונתם גם נדפס מכ"י
רומא כוונת עס הערות לת"ח:

(יב) פ' נרכ"י או"ח כ"י רג"ז וע"ל אות י"ד מ"ז נדפס פעם רבאונה ווארשא תרכ"ס:

(כו) **סוד הרזים** ספר קדמון בקבלה מזכירו בס' ציוני ס"ו:

(כז) **סוד התורה** להראב"ע על כל פ' איזה סודות כ"י י"א:

(כח) **סודות**, ספר הסודות לרבינו יצחק דמן עכו הביאו בטובלות חכמה:

(כט) **סודי רזיא** חיבר רבי אלעזר בעל הרוקח וכן סודי רזיא

גימטריא אלעזר, כ"כ בהקדמת ס' מגלה עמוקות, ובספר בבב דהוא מספר לשערים סודות על פי הקבלה כתיבת יד:

(ל) **סוכת דוד** להרב מ' דוד שירירי אחד מרבני שלוניקי. ברור שלפנינו והם דרושים עה"ת ח"י:

(לא) **סופרים**, מסכת סופרים נדפס עם פי' מעין אריות נחלת

אריאל ד"פ שנת תצ"ב פירוש יפה: מסכת סופרים, הרב בית דוד א"ח ס' שם"ה כתב דמסכת סופרים מזמן

תנאים ע"ש, ודבריו תמוהים דנוכר בה כמה אמוראים וגם מאמוראי בתראי הוזכרו שם רבא ורב כהנא ורב אשי. (י"א) ועוד

נעלם ממנו מ"ש הרא"ש בהלכות ס"ת דמסכת סופרים נתחבר בדורות אחרונים ולא הובא מדבריו בתלמוד ע"ש. ואלו

הרב בית דוד מקשה על הרא"ש במונה דמסכת סופרים מזמן התנאים ולא זכר מ"ש הרא"ש עצמו. ומה שהקשה הרב

החסיד הרמ"ך בס' יד מלאכי דף קע"ד על הרא"ש שהובא בתלמוד ע"ש. עמו

הסליחה ראלו הבריייתות ממ"ס שהם בתלמוד האחרונים לקחים מהתלמוד וקבעום במסכת סופרים. ומ"ש הרא"ש

היינו שהחידוש שיש במסכת סופרים לא הובא בתלמוד וע"ש ביד מלאכי ודוק היטב, והכן:

סיומא

סדר תנאים ואמוראים. הזכירוהו התוספות בכמה דוכתי ומהם בע"א דף ל"ה ע"א וס' ההרומה ס' קל"ה:

סדר תנאים ואמוראים. כתב בספר קורא הדורות דף מ' ע"א שחיברו רבינו יוסף טוב עלם שכ"כ מהריק"ו שרש ק"ע

(י"א). ואיברא דקצת נראה כן מהריק"ו שם בתוך דבריו אבל אינו מוכרח. וכבר אני בעניי הבאתי בועד לחכמים ח"ב (עין בסוף

האות) דברי הרא"ש פ"ק דקדושין שכתב ובסדר תנאים ואמוראים כתוב יד רבינו יוסף טוב עלם, ומוכח שהוא מהנאונים

והעתיקו רבינו יוסף טוב עלם, ומשם מביאים הסמ"ג והרא"ש שבא לידם סדר תנאים ואמוראים מכתב רבינו יוסף טוב

עלם. וכמ"ש אני הרל שם בועד ח"ב דף ס"ט ע"ב ע"ש (עין בסוף האות):

(יט) **סדר תקון תפלה** לרבינו אלחנן הזכירוהו התוס'

בברכות סוף דף ס':

(כ) **סדרי טהרה** נדפס מחדש בברלין על ש"ע הלכות נדה

בפולין עצום על קמאי ובתראי ומסיק לרינא וגם שיטה על גפ"ת סס' נדה חברו הנאון מ' אלחנן (י"א) והביאו בנו על מוכח

הדפוס וכתב שם שיש לו על ד' טורים ועל גפ"ת ושו"ת וכיוצא:

(כא) **סדרי משנה** עמ"ש לקמן במערכת רי"ש

אות ג' בס"ד:

(עין רני ד"ה ודע וכו' בה"ל בקו"ף):

(כב) **סוד ההשמל** (עין ארזי הלכנו):

(כג) **סוד ה'** בעניני מילה מהרב דוד לירא בעל עיר דוד:

(כד) **סוד ה'** (עין תמונה) טו':

(כה) **סוד הנקוד** (עין ארזי הלכנו):

הג"ה מנחם ציון

(ג) ועמ"ש בס' מלך לר"ע בלדושי:

(יד) למו"ה אהרן ראזנצוואלד ברלין תקמ"ו חד מנכ"ר דק"ק ברלין ופ"ל מ' קכ"ו:

(טו) ואולי הוא ס' סוד ה' המיוחס לרבינו כח"י סוכה בסוף פ' יצירה לפר"ם בופריל ע"ש:

(טז) ואולי הוא ס' סודי רזיא לר"א גרמייזא (ונוכר אח"י בספון) נמלא ככ"י בלדושי חיים (מיל) כשם סודי רזיא פ"א וכן נמלא ככ"י בספ"ד ורזיאית הפתק ממנו נזכר-ל אהרן ב"ר כוד המרכבה כאשר קבלתי מרבינו יודא חסיד

כאשר קבל מאחיו רבינו שמאלא החסיד וגם קבלתי אני הקטן אלמול מפי אהרן מורי רכ"י יודא וכאשר ביטע בפסרים ומדגשים פ"א, גם כתב ב"י מעטקין ב"י מלאכים ב"י כהכא ב"י כנכד ב"י כדטור ופ' פטס"ק חלק

התכלית רס"ד:

(יז) ואולי הוא ס' יסוד מורא וסיד כחורב להראב"ע סוכה לפ"ל יו"ד פ"ה:

(יח) נדפס בסוף ספרו בית המלך שלוניקי תקס"ד (וע' פ"טת ספרי"ם אות ב'):

(יט) ואולם כדמכ"ל בליקויו של מ"ס מניח"י כ"י שהוא גמ' ירושלמית ולפ"ד תכנס לס' יחדיו עוד קודם חתימת תלמוד ברלי ע"ש:

בעיר איזמיר כמו שתראה בפי' יד אדרן
א"ח ה' המכה :

[מ] **סמא דהי** להרב חיים יעקב תלמיד
מופת הדור מהר"א והם

שו"ת ואיזה קונטרסים על המורים :

[מא] **סמיכת הכמים** להגאון מהר"ר
נפתלי סמיכות

כל המסכתות וקראו בי"ם הקדמה לחידושו
לברכות ועיין לעיל במערכת בית,
(עיין זרכת ה')

[מב] **ספר** לבאר רמזי הרמב"ן בפירושו
ע"ה"ת, (עיין הרמב"ן כה"ה) :

[מג] **ספר** בדיני תפלה ומועד (עיין רבינו
מיימון פ"ב הרמב"ם כה"ה) :

[מד] **ספר** בהלכה למשה מסיני, (ע' הלכה
למשה מסיני בקו"ה) :

[מה] **ספר** חשוב ונכבד בהכונה, (עיין
הראב"ד הלוי כה"ה) :

[מו] **ספר** על מהירות ועל איסורי ביאה,
(עיין רבינו סעדיה גאון כה"ה) :

[מז] **ספר** בעיקרי האמונה (עיין הראב"ד
הלוי כה"ה) :

[מח] **ספר** ברוב דיני הגמרא (עיין מ'
חס נ' יחיאלי כה"ה) :

[מט] **ספר** משירות ותשבחות (עיין רבינו
יהודה הלוי כה"ה) :

[נ] **ספר** שירים (לר' עמנואל) (עיין
באור ופירוש בקו"ה) (בג) :

[נא] **ספר** על שרשים ובכללי הש"ס (עיין
מ' אברהם נ' הגניא כה"ה) :

[נב] **ספרא** הוא תורת כהנים (כר)
והרמב"ם כתב בהקדמתו

שרב חיברו, וכתב הרב קרבן אהרן
בפתיחתו שמדברי רש"י לא משמע הכי

דרכ חיברו כה' ומה שאמרו קצת דרבי
יהודה חיברו וכדאמרין סתם ספרא רבי

יהודה היא מעות, דמחבר הספר שנה
משנתו וסתם כר' יהודה ע"ר שאמרו שם

סתם משנה ר"מ והאריך בזה ע"ש (כ)
והרב

[נב] **סיומא דפסקא** (עיין חומת ישרים.
ועיין מ' יוסף

גלוס כה"ה) :

[נג] **סייג לתורה** לרבינו מאיר בן
מורדוס הלוי עניני

מסורות ודקדוק, כ"כ סדר הדורות. והם
גדפס ונקרא מסורת סייג לתורה כ' :

[נד] **סימנים דאורייתא** כ"י למהר"י
כולי ז"ל

לברר הדבר אי דאורייתא אי דרבנן ע"ר
ארעא דרבנן :

[נה] **סלע המחלוקות** (עיין ויכוח
הרמב"ן) (קושטא ת"ע) :

[נו] **סלת בלולה** כא' פ"י מלוקט
מהמפרשים חיברו

הרב אברהם הכהן רפפורט ונרפס
בויירונה שנת שני"ד :

[נז] **סלת בלולה** להרב המוכיח מ'
ליב והוא חידוש

דינים מהאחרונים מגורי האר"י וצ"ל
ומהורה הקדוש מריש א"ח עד ס' ר"מ :

[נח] **סלת למנהגה** מהרב הגאון בעל
מנחת יעקב כמו

מהדורא בתרא ועמו שמן למנחה מבן
כב' הרב מהר"ש דרך קשתו על הרב

אורח מישור סביב ד"מ י"ד במקום אשר
דבר על מנחת יעקב. ובסה"ד יש ערובי

דברים בזה אין צורך להאריך. ודע כי
הרב אורח מישור בסוף שימת נזיר עשה

מהדורא בתרא לאורח מישור שחיבר על
י"ד ושם משיב על דברי שמן למנחה :

[נט] **סס חיי** תשובות ולקוטים ודרושים
להרב חיים עשאל בן הרב

הכולל כמהר"ר בנימין עשאל מרבני
שלוניקי והרב חיים הנז' היה בעה"ק

ירושלם ת"ו איזה שנים, ויש לו תשובה
בדין מתנה בורע אברהם למורנו הרב

מהר"א יצחקי בח"מ ס' ה' גם כס'
אורים גדולים כלמורים הזכיר לשבח להרב

חיים עשאל, והלך בשליחות עה"ק ונפטר

הג"ה מנחם ציון

(ב) וכבר הביאו המחבר לעיל מערכת (מ' ס' ק"ס) כסם מסורת ס"ג לתורם ד' פיריני תק"י ונכלל תקכ"א וכסופו
יקוטי המסכת ופמ"ט כפיטון כהקדמת החומש עין סופר לכרמ"ס, וזולס ס' ס"ג נתינת הוא (לכר"א אשיל

ווירמ"ס (פסד"מ תקכ"ו) וזוא ג"כ על מסורת :
(כא) וז"ע דס' זה נקרא מנחם גלולה ונדפס (בויירונה שני"ד) וכבר הביאו המח' לעיל (אות מ' קמ"ז) :

(כב) ז"ל מנחם הכר זכר' :
(כג) נחתי להעיר כי מנחם שם פ' המורה לרמב"ם איזה ספדים

(כד) דו"ז ש"ס פס כה"ה ר' וותקן מריוש ז"ל :
(כה) ופ' רש"י חלין דס"ו ד"ה תא' וס' :

(כו) ונח ז"ל קושי כה"ח כהנהותיו ג"ס מרובין (ז"ו פ"ב) מנדס שהניטו כל"ע פ"ט :

דף קל"ו וקל"ז הנז':

[ז] **ספרא** דרב ייבא סבא, הוא רב ייבא סבא דריש פר' משפטים בזהר הקדוש עד דף ק"ד, וע' בזהר ח"ג דף ו' ע"ב:

[ח] **ספרא** דרב ייסא סבא, עיין בסדר הדורות ובתקונים:

[ט] **ספרא** דרב כרספדאי חמיר לבא, הוזכר בתקוני הזור הקדוש שם (דף קל"ז וקל"ז):

[ס] **ספרא** דצניעותא לא, הובא בזהר הקדוש סוף פ' תרומה, והרב

האר"י זצ"ל פירשו וזה נמצא מכ"י הקדושה כן שמעתי מהמקובלים שראו בכתיב סהר"ח זצ"ל, ובהקדמה ס' בן

דוד כתב שהשחיתו והתעו בו בהעתקת הפ' הנז' והפכו דברי אלהים חיים ח"ו.

והוא ו"ל בא לידו הפ' הנזכר נקי ובר מכתובת סהר"ר בנימן הלוי שהעתיק

מכתב סהר"ח ממש' ובס' עומר מן להרב מנחם די לונזאנו ס' י"ד כתב

דפ' ספרא דצניעותא עשאו רבינו האר"י זצ"ל בבחוריו ומקשה עליו ע"ש,

ובס' בן דוד דף כ"ד הרבה להשיב ע"ש, והכל בכ"י חוץ מס' בן דוד שנדפס, ועוד

נדפס הוד מלך פ' לספרא דצניעותא: [סא] **ספרי**, כתב בספר בית דוד פירוש

המשניות פ"ד דמנחות משנה ה' דספרי הוא על במדבר ודברים

והביא מהערוך ושפתי ישנים, לא היה צריך לזה כי הוא מפורש ברש"י

בסנהדרין דף פ"ו ובהקדמת הרמב"ם, ובעיקר דבריו הם דברים קשים דחשד

לגאוני עולם שלא ידעו זה ואין זה בנותם, וכבר הושג מהרב שושנים לדוד

נר"ו:

סתם ספרי ר' שמעון, הכי אחמר בסנהדרין דף פ"ו, (כ) ומה שכתוב בכריתות

והליכות עולם סתם ספרי, ישמעאל ט"ס, ובילדותי הרגשתי בזה ואמרת לי

אל

והרב יש"ר בס' מצרף לחכמה דף כ"א ע"ב כתב דהראה להרב קרבן אהרן

כשהיה בויניציא מ"ש בת"כ פ' מצורע (מניל מזורע פ' ב' סוף פ' א' ע"פ

וישב מחוץ לאהל) א"ר חייא השבתי לפני רבי ונשקו על ראשו דמשם ראה

ברורה שלא חיברו ר"ע או ר' יהודה (כ):

בסדר הדורות דף קע"ג ע"ד כתב משלשלת הקבלה זה"א אליבא דר' עקיבא והוא תלמוד ערוך

פ' הנחניקין, ומ"ש שם משם הרב חות יאיר דפ"י הראב"ד לת"כ אינו הראב"ד בעל ההשגות, כבר

בנופס המדכת האלף ולעיל שם (עיין הראב"ד השלישי: כה"א) הוכחתי להיפך, וכן מצאתי למכתב

להרב הגדול מגורי האר"י זצ"ל מ' סולימאן נ' אוהנה ולה"ה שכתב בפירושו הראב"ד בעל ההשגות

הוא המפרש תורת כהנים (כ):

[נג] **ספרא** מזכיר מהר"י קולון שרש קמ"ט ומביאו סרן כב"י

א"ח ס' י', וכתב הרב מור וקציעה שם שאינו התורה כהנים אלא ספר פוסק

שהיה מצוי אצל אנשי אישליא ואינו בידינו, וקרב הרב שכונו על ס' דינין

שקורין לו ס' הנייר כמ"ש בח"א מערכת נון (עיין ס' נייר) ואפשר דמהר"י קולון

לא רצה לומר ס' הנייר וקראו ספרא כס':

בזהר הקדוש והתיקונים מזכיר ספרים קדושים שהיו להם ומהם:

[נד] **ספרא** דאדם קדמאה, הו"ל ליעקב אע"ה לספרא דחניך וס'

יצירה דאברהם אבינו, (ס"ד) וזה חדש ד' ויניציא פ' יתרו דף ס' ע"א, ובוהר

ח"ב פ' יתרו דף ע' ברזא דרזין אמרו ספרא דאדם קדמאה דמתמן אתמשכא

ספרא נניזא דשלמה מלכא ע"ש:

[נה] **ספרא** דרב המנוגא סבא, הוזכר בזהר הקדוש ח"ג דף ו' ע"ב

ודף ר"ס ע"ב ודף רס"ב ע"א ודף רס"ח ע"א ובתקוני הזהר הקדוש דף קל"ז דפוס

קושמנדינא:

[נו] **ספרא** דחניך, הוזכר בזהר ותיקונים בכמה דוכתי, ומהם בתקונים

כו) ע' תנינא ד"ס יבמות ע"ב ושנועות י"ג ע"ש:

כז) ונ"ל להדיא פ' שמיני ח"ל וכבר תבט מן הדינים הללו כס' בעל הנפש שחברט בעשר המים וכ"כ שם נפיו

מס' המזבח דפדיות (פ"ז מ"ג) וכן כהנאות להרמב"ם פ"ב מס' כלים ס"ס מסיים שם וכן כתבתי בס' חו"כ

ס"ג, וכנראה לא בא בדפוס עד ס' תרכ"ז בעיר וויטן וזאת כתיבת דר' פס פירוש, ומ"ש בס' שפתי ספרא

סם פ' דלגנ"ד קושטא, (ל"ו) לראותו ובעל קרבן אהרן מזכירו רק כנ' פשוט סלאמות ותו לא ול"ש ונכנס

חמת פריס נח"א כה"ה מחמ"א ח"י על הספרא, (וכעת נדפס בנז"ר פ"י ר"ש שמן על הספרא):

כט) וע"ל חות ט"ן כ"א:

למ"ד (תוס') על ס' יצירה הוא לר' יוסף בן עויאל תלמיד ריב"ז (פ' סה"ד):

לא) וכוף כעין מבינות לס' בוהר וכו' משהם לחלוד וכמ"ס כנאון מהר"ח מולאין כהקדמתו לפי רט טג"ח

לספרא דלנישנא ד' וילגלג פ"ג:

לב) ע' רמכ"ס ה' לניח פ"ה ח"י וזכרים פ"ה ח"ה פ"ה

הג"ה מנחם ציון

כו) ע' תנינא ד"ס יבמות ע"ב ושנועות י"ג ע"ש:

כז) ונ"ל להדיא פ' שמיני ח"ל וכבר תבט מן הדינים הללו כס' בעל הנפש שחברט בעשר המים וכ"כ שם נפיו

מס' המזבח דפדיות (פ"ז מ"ג) וכן כהנאות להרמב"ם פ"ב מס' כלים ס"ס מסיים שם וכן כתבתי בס' חו"כ

ס"ג, וכנראה לא בא בדפוס עד ס' תרכ"ז בעיר וויטן וזאת כתיבת דר' פס פירוש, ומ"ש בס' שפתי ספרא

סם פ' דלגנ"ד קושטא, (ל"ו) לראותו ובעל קרבן אהרן מזכירו רק כנ' פשוט סלאמות ותו לא ול"ש ונכנס

חמת פריס נח"א כה"ה מחמ"א ח"י על הספרא, (וכעת נדפס בנז"ר פ"י ר"ש שמן על הספרא):

כט) וע"ל חות ט"ן כ"א:

למ"ד (תוס') על ס' יצירה הוא לר' יוסף בן עויאל תלמיד ריב"ז (פ' סה"ד):

לא) וכוף כעין מבינות לס' בוהר וכו' משהם לחלוד וכמ"ס כנאון מהר"ח מולאין כהקדמתו לפי רט טג"ח

לספרא דלנישנא ד' וילגלג פ"ג:

לב) ע' רמכ"ס ה' לניח פ"ה ח"י וזכרים פ"ה ח"ה פ"ה

רבינו הלל, ג) הרב קרבן אהרן, ד) הרב משה פראנקפורט, ה) הרב חיים חבריא, ו) מורנו הרב אליעזר נחום, ז) מהר"ר פארו, ח) הגהות ופירושים מהרב סולימאן ו' איחנה :

[סג] **ספרי דבי רב פירוש ספרי** להרב המופלא

מהר"ר פארו וזה"ה, ומביא שם פי' רבינו הלל וקצת פי' מהרב הגדול עיר וקריש מ' סולימאן ו' אוחנה ז"ל ומפי' ספרי למורנו הרב מהר"א נחום ז"ל, ושקל ומרי על דבריהם :

[סג] **ספרי זוטא** היא ע"ד ספרי שבידנו אך ספרי זוטא הן

לא ראינו הם בעצמם, וגם רבינו שמשון פ"ק רחלה משנה ח' בתוך דבריו לא זכר שם ספרי זוטא רק שהילקוט מביא כמה פעמים, וכמדומה שהראשונים מזכירים ספרי זוטא, ומה שחשב רב פני משה פי' ירושלמי בהוריות דף כ' דספרי זוטא הוא פסיקתא נראה שאינו אמת וספרי זוטא לחוד ופסיקתא לחוד כמ"ש אני עני בשם הגדולים ח"ב מערכת פ' אות כ"ג (ע' פסיקתא) ז"ל :

[סד] **ספרי חיים** להרב עיר וקדיש מהר"ח כפוס ז"ל

ז"ל כ"י פי' על ספרי ומכילתא הזכירו כס' הנחמד שכותב יהודה הנדפס מחדש פי' על המכילתא להרב הכולל רב נהוראי כמה' יהודה נגא"ר נר"ץ אחד מרבני תונס עיר המהוללה יע"א (ח) :

[סה] **ספרים חיצונים קורין התוס'** והרא"ש למס'

סופרים וכיוצא ע"ד ברייתא שפירוש חיצונה פי' חוץ מהמשנה, גם אלו ספרים חיצונים כלומר חוץ מהברייתות של רבי חייא

אל הגדולים לחוות בנועם אם העלו על הם' לחקן את מ"ס זה ומאן שפשטתי ולא מטצתי ואמרתיו אולי היה פשוט בעיניהם, ואחר שנים רבות נדפס ס' יד מלאכי המשובח והמפואר להרב החסיד הרמ"ך והנה מציב לו י"ד וחמה על הגדולים שלא העירו לומר שם"ס הוא והאריך בזה באות תק"ג ע"ש :

והרב קרבן אהרן בהקדמתו לבאור ספרא שהוא תורת כהנים כי ידע כי שאמר דספרא חיברו רבי יהודה, והרב ז"ל דחה דבריו דהרי אמרו סתם משנה רבי מאיר ויודע שרבינו הקדוש חיבר המשניות והוא כתב סתם המשנה לדעת ר' מאיר וכן ספרא המתברר סתם הברייתא לדעת ר' יהודה ע"ש. והנה לדעת האומר כי ספרא חיברו ר'ליהודה משום שאמרו סתם ספרא ר' יהודה, היה יאמר בספרי שהיברו ר' שמעון דכך אמרו סתם ספרא ר' יהודה סתם ספרי ר' שמעון ובהוא מחתא מתנייהו. ואני הדל ראיתי בספרי סוף פ' שלח דמוכר ר' אומר זו קדושת ציצית ובסוף הפרשה מצעש באשה מדרשו של ר' חייא (ג) וא"כ ישתקע הדבר דספרא חיברו ר' יהודה וספרי חיברו ר' שמעון. דהרי בספרי זכר עשה לר' ור' חייא וצדק דהרב קרבן אהרן :

ומעין דוגמא כה דבר הרב יש"ר מקאנדיא להרב קרבן אהרן עצמו להוכיח כדבריו כי בספרא פ' סוטה אמרו אמר ר' חייא השבתי לפני ר' והרב קרבן אהרן נשקו על ראשו כמ"ש בח"ב ע"ש (עיין ספרא) :

והרמב"ם כתב דרב חיבר ספרא וספרי (לד' ויש קצת ספק לדבריו דחזינו דר' יוחנן לא היה ידע ברייתא דספרא כדאמרנו ביבמות דף ע"ב א"ל ר' יוחנן לריש לקיש ראיתי לכן פדת שיושב ודורש כמשה מפי הגבורה. א"ל ריש לקיש לאו ידידיה היא מתנייתא היא והיכא תני לה בת"כ נפק רבי יוחנן תנייה בתלאת יומא וסברה בתלת ירחי. ולדעת הרמב"ם א"ש בדיון דרב סדרם אכתי לא נתפשטו בימי רבי יוחנן ולא ידעם, ומיהו בזה יש אריכות דברים וכבר שרפים עומדים על דבר זה הרב החסיד הרמ"ך בס' יד מלאכי אות רבי' והרב החסיד מהר"י ו' סאמון שם ואכמ"ל :

ספרי, כמה פירושים חיברו ולא נראה שום א' בדפוס, ה) הראב"ה, כ)

הג"ה מנחם ציון

(ג) וכן מוכר שם ר' יאשיהו ור' יוחנן כה' בימי ר' חייא וכן אחים כר' יאשיהו כפ' כסא ע"ס ואל"ק דתנכרי (לדעת ר' שמעון כמ"ס נס' כיוצא) ע"ס הוורד דתנכרי לדעת רב"ז וז"ל הגאון נפשו"ל שולח ומסי' בהקדמתו לספרי (לכ"י כח"ו) לע"ק :

(ד) וכ"כ הרב המחזיר בפתיחתו למס' אבות ע"ס :
 (ה) והיינו ר"א ו' יספק נחום וז"ע ד"ל כאן גם הפי' ספרי חיים למהר"ח כפוס' שהובא אח"כ בסמוך :
 (ו) כמ"ס סוף מס' גננים הניח בשם כפרי וזוטא והוא לייסד מנ"ס כפדי שבידנו פ' כסא וכן בליקוט סם ובידו"ש למי' ח' והקדמו כספרי ותע"ת שם ע"ס, וברכ"י סנהדרין (כ"ט ע"א) כ' מאלף כספרי מה שלא נחלף כלל כספרי שלנו, ואולי נחזינו גם כולל לספרי זוטא קראו אותו בשם כפרי היורשני וכנראה מנ"ס ד"ס ח' ו' (ג) שסכיד בשם כפרי היורשני ומאלף בליקוט בשם כפרי וז"ע ע"ס וברמב"ם קראו בשם מנחם דר"י וע' ח"י סדר"ל במד' ר"ס כסא ע"ס :

(ז) ובי' נקרא בעל הכס ע"ס הכס כעצמו לו דפחוס נכתבו עיני ורגני אחרינו ע"ס שבי' לוקח שוה, ואמר כחול וקדל ועד א' כאלמך כן, י"ב קן תמיד וז"ל י"ב ח' עיני כנראה, ומיד נתחתו עיני ומאלף ואלנה ח' תחתיה, ח' נכח חיים כפוס' :

(ח) גם כרב כעצמו הניח בהקדמת ספרו חכר הקי' שח' על הסעודת חת ח'טור ספרי חיים על הספרי (ע"ח ת"ך) :

חייא ור' הושעיא והיוספתא א"נ חוץ לתלמוד (ט):
 (ט) סתרי תורה (עין קונטרס אחרון (מטה):

לאיוה מחבר כמו מהרש"ל על הסמ"ג כחב ומש הספר וכיוצא בלשון זה. וכתבם על הספר שהם עוסקים בו ובמקום לכתוב הסמ"ג וכיוצא כותבים הספר:

(ג) סתרי תורה יש בתוך חזקת הקדוש. ואל תחמה דכל תוהר הוא סוד ומאי אולמיהו דחגי קראו בשמותם סתרי תורה. כי כבר הנאוה הרמ"ז עמד על זה ונתן טעם לשבח הביאו בספר מקדש מלך מ' לך דף קכ"ו ע"א מהספר ע"ש באורך:

קונטרס אחרון

(א) ספר דרך מהרש"ל ואיוה רבנים לכתוב בפירושים

הג"ה מנחם ציון

(א) ועמ"ל (אות מ' ס"ב) כש מדקס רכס קרת פ"ח סמס מלכות מ' מסכתות וכו' ועלמות אין מספר הוא חסנה חילוס פ"ט, ח"ל ה"ה"ס ה' ס"ח דמס' טעריס נחמכנס כעיס כחלחויס משוס דנוכר כס כמס אמורכיס ופ' כרכ"י ס' תקכ"ב וישר חון חות מ' סליא פ"ט:

סדר תנאים ואמוראים

אמר הצעיר חיר"א ס"ט, הנה התום' והראשונים מכיאים ראייה מסדר תנאים ואמוראים בכמה דוכתו, ומהם התום' בשבועות דף מ"א והרא"ש שם בפסקיו: ובתוספותיו, והתום' בסנהדרין דף כ"ט, וע"א דף ל"ה, וחולין דף ע"ו. ובס' הרומה ס' קל"ה והנהגות אשר"י פ"ק דחולין הוכירו סדר תנאים ואמוראים דברים המצודקים. ומדברי הר"ן בחידושו לסנהדרין שם דף כ"ט שכתב ח"ל ובתום' כתבו דמצאנו כתוב בסדר תנאים ואמוראים וכו' ע"ש. נראה שלא היה בידו סדר תנאים ואמוראים והנם רחוקים *): ואני הדל מדאחיו בספר קלף כ"י ישן נושן ולזכות הרבים הדברים עתיקים כמות שהן, רק אחלקם ביעקב סעיפ"ם שנית"י והיו לאותות ראשי פרקים עדר עדר לבדו לתת ריוח בין הרבקים. והגם שמקומו מוכרז בס' הכללים אשר ידי הכן בעור משדי שוכן שחקים, שהיוי מצוה לא משהינן אמרתי אעלה מדפ"ם ועולה אשר לו יקים בס"ד א):

א כל סתם משנה רבי מאיר, סתם תוספתא רבי נחמיה, סתם ספרא ר' יהודה בר אלעאי, סתם ספרי ר"ש בן יוחאי, כי וכלהו אליבא דרבי עקיבא והם היו תלמידי רבי עקיבא ולאחר מותו נחלקו על דעתו (ג):
 ב אמר בן עזאי כל חכמי ישראל לפני כקליפת השום חוץ מן הקרח הזה וסנו עקיבא

חיר"א

(א) ואגב רהטאי אדברה בא שנים שלשה נרגירים ואני אמרתי בחפזי ידענא כנפשא דאיכא כמה מילי שחל עליהם חובת באור נפשי סתרי עילואי עד יצא כננה הירואא אומר בריקאי ואולם איכא השתא לא אישתלמי, אלא דלאו כל כמינאי כחיש חילאי אגב סדראי מנו דאתקצאי הא גופאי מנואי וברדאי. דומנין דחשאי מבנייתא דרישאי עד סופרא דכרעאי. לא מצינא למיקם ולא צילא דעתאי, ותקילאי לא כיליה תלמודאי בתווי דלבאי, ברם חזו ואזאי הא בדבראי מילי קטני אגב רהטאי ודיני דאקראי גמירי דלא עבד כסליא, לך ה' הוחלתי לך קראי לך תנאי רפאני ח' והאר עיני בתורתיך ר"ב נהוראי כייר:
 (ג) סתם משנה ר"מ, סתם ברייתא רבי נחמיה, סתם ספרא רבי יהודה, סתם ספרי רשב"י וכולהו תלמידי דר"ע הם איפליגו אליבא דרבי עקיבא ואת ר"ע לא ראו, למה כי לא חיו עמו בדורו אלא פליגי

לקיט מנחם

גם חנה נרי" קל"ה כמות סכום אחי ואחייתי מתיתא ביד משנה שזינס לזכא קל"ה לימוד מדכ"ר משרכת דרכי סירכא נקיע ואילו ונקיעא ככפולא דגלימא מסני לקיטת כתר לקיט פאכוי דסכ"ה כתר עיטא חולי עניות"ה פזימי להם עיט כשען פלוי דכריס, וס עני קריא חדת"ה קר"ה חלה וסתח תרי מנו תלתא ממסדורי" מלי חמתי ויני מס חרולס, לכתוב כחילס, ואכא כיוס אל הפיו"ן כחולס, סכ"ה נכיר, חו"ן פניס עסור:

(א) ונס' תולדות יוחנן עכ"ה ובמלכות לרי"י די לטויס כהאשון כניא ג"כ סדר תול"ה הו:
 (ב) וכן חמרו כחם סדר עילס ר' יוסי וערכי"ס כ"כ קכ"ה פ"ב וברכ"י נדס מ"ו פ"א וסתס סכלתא ר' ישמעלל וסתס מדות רככ"י הוא ופ' יומא ע"ז וירושלמי שם פ"ב סיב ונכמל"ס כהקדמט: